

**REPUBLIKA SRPSKA
VLADA**

**E
PRIJEDLOG**

**ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA
O PREVOZU U DRUMSKOM SAOBRAĆAJU REPUBLIKE SRPSKE**

Banja Luka, jun 2022. godine

ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA
O PREVOZU U DRUMSKOM SAOBRAĆAJU REPUBLIKE SRPSKE

Član 1.

U Zakonu o prevozu u drumskom saobraćaju Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 47/17) u članu 4. u stavu 1. u tački 8) riječ: „i“ briše se i dodaje se zapeta.

U tački 9) poslije riječi: „stvari“ dodaju se zapeta i nove t. 10), 11), 12), 13), 14), 15), 16) i 17), koje glase:

„10) kašnjenje predstavlja vremensku razliku između vremena predviđenog polaska u javnom linijskom prevozu lica prema utvrđenom redu vožnje i vremena stvarnog polaska,

11) lice sa invaliditetom ili lice smanjene pokretljivosti je bilo koje lice čija je pokretljivost pri korišćenju prevoza smanjena radi fizičkog invaliditeta (čulnog ili motoričkog, trajnog ili privremenog), intelektualnog invaliditeta ili oštećenja, ili bilo kojeg drugog uzroka invaliditeta, ili radi starosti, te čija situacija zahtijeva odgovarajuću pažnju i prilagođavanje njenim posebnim potrebama da bi dobila uslugu koja je dostupna svim putnicima,

12) otkazivanje predstavlja neizvršavanje prethodno planiranog linijskog prevoza lica,

13) provizija za prodaju karata je naknada za izvršenu uslugu prodaje vozne karte,

14) putnik je lice koje, na osnovu ugovora ili druge odgovarajuće isprave, ima pravo na prevoz,

15) Registar legitimacija za vozača motornog vozila je pregled svih vozača koji posjeduju legitimaciju za vozača motornog vozila, a koji je javno dostupan posredstvom objavljivanja na internet stranici Ministarstva,

16) rezervacija je rezervisanje sjedišta u autobusu u linijskom prevozu lica na registrovanom redu vožnje,

17) ugovor o prevozu je ugovor koji zaključuju prevoznik i putnik u javnom linijskom prevozu lica (vozna karta) ili ugovor koji zaključuju prevoznik i naručilac prevoza u javnom vanlinijskom prevozu lica za pružanje jednog ili više prevoza“.

Član 2.

Član 8. mijenja se i glasi:

„(1) Motornim vozilom namijenjenim za javni prevoz i prevoz za vlastite potrebe može upravljati vozač koji:

1) je stručno osposobljen,

2) je zasnovao radni odnos na puno radno vrijeme od 40 časova sedmično kod vlasnika, odnosno korisnika vozila,

3) ispunjava uslove utvrđene propisima o bezbjednosti saobraćaja na putevima.

(2) Stručna osposobljenost vozača iz stava 1. ovog člana podrazumijeva sticanje početne kvalifikacije i obavezno redovno periodično osposobljavanje.

(3) Početna kvalifikacija vozača stiče se:

1) stručnom obukom za profesionalno upravljanje vozilom, koja se vrši u skladu sa propisima iz oblasti obrazovanja odraslih,

2) završenim najmanje trećim stepenom obrazovanja saobraćajne struke – vozač motornog vozila ili najmanje četvrtim stepenom obrazovanja saobraćajne struke drumskog smjera, ili

3) ako je do 1992. godine stekao kvalifikaciju vozača motornog vozila.

(4) Obaveza stručne osposobljenosti iz stava 2. ovog člana ne odnosi se na vozače koji upravljaju motornim vozilima:

1) sa najviše 1 + 8 registrovanih sjedišta,

2) čija je najveća dopuštena masa do 3.500 kg,

3) čija maksimalna dozvoljena brzina kretanja ne prelazi 45 km/h,

4) koja se koriste za prevoz za vlastite potrebe lica,

5) koja koriste nosioci poljoprivrednog gazdinstva koji vrše prevoz stvari za vlastite potrebe, pri čemu nosivost vozila ili skupa vozila ne prelazi 5.000 kg,

6) koja koristi vojska, civilna zaštita, vatrogasna služba, Ministarstvo unutrašnjih poslova ili su pod njihovom kontrolom,

7) specijalne namjene (sanitetska vozila, vozila za odvoz smeća, pogrebna vozila, vozila za prevoz pčela, luna-park, test vožnje, nova ili prepravljena vozila koja još nisu puštena u saobraćaj i slično).

(5) Redovno periodično osposobljavanje iz stava 2. ovog člana vrši se, u skladu sa propisima iz oblasti obrazovanja odraslih, svakih pet godina.

(6) Obavezno je da se u motornom vozilu iz stava 4. t. 2), 3), 4) i 5) ovog člana nalazi dokaz da je vozač koji upravlja tim vozilom u radnom odnosu kod vlasnika, odnosno korisnika vozila.

(7) Dokaz iz stava 6. ovog člana može biti kopija prijave za penziono i invalidsko osiguranje, odnosno kopija obrasca poreske uprave o uplati doprinosa.

(8) Izuzetno od stava 1. ovog člana, motornim vozilom koja koriste nosioci poljoprivrednog gazdinstva koji vrše prevoz stvari za vlastite potrebe, pri čemu nosivost vozila ili skupa vozila ne prelazi 5.000 kg, može upravljati vozač koji:

1) je u radnom odnosu kod vlasnika, odnosno korisnika vozila,

2) ispunjava uslove utvrđene propisima o bezbjednosti saobraćaja na putevima.

(9) Izuzetno od stava 1. ovog člana, motornim vozilom koja koriste pravna lica i preduzetnici koji vrše prevoz stvari za vlastite potrebe, isključivo teretnim motornim vozilima ili skupom vozila, pri čemu najveća dopuštena masa vozila ne prelazi 3.500 kg, može upravljati vozač koji:

1) je u radnom odnosu kod vlasnika, odnosno korisnika vozila,

2) ispunjava uslove utvrđene propisima o bezbjednosti saobraćaja na putevima.

(10) Izuzetno od stava 1. ovog člana, motornim vozilom namijenjenim za prevoz lica za vlastite potrebe može upravljati vozač koji:

1) je u radnom odnosu kod vlasnika, odnosno korisnika vozila,

2) ispunjava uslove utvrđene propisima o bezbjednosti saobraćaja na putevima.

(11) Legitimacija za vozača motornog vozila je isprava koju izdaje Ministarstvo i kojom se, u skladu sa ovim zakonom, dokazuje pravo upravljanja vozilima namijenjenim za vršenje pojedinih vrsta prevoza.

(12) O izdatim legitimacijama iz stava 11. ovog člana Ministarstvo vodi Registar legitimacija za vozača motornog vozila (u daljem tekstu: Registar vozača) u obliku elektronske baze podataka.

(13) U Registar vozača iz stava 12. ovog člana upisuju se podaci o vozačima kojima je izdata legitimacija za vozača motornog vozila.

(14) Podaci iz Registra vozača su javni i dostupni svim fizičkim i pravnim licima na internet stranici Ministarstva, izuzev onih podataka koji se ne objavljuju u skladu sa propisima o zaštiti ličnih podataka, kao i propisima o tajnosti podataka i poslovnoj tajni.

(15) Ministar donosi pravilnik kojim se razrađuju stručno osposobljavanje vozača, uslovi i postupak izdavanja legitimacije za vozača motornog vozila.“

Član 3.

U članu 9. u stavu 5. poslije riječi: „odgovara broju“ dodaje se riječ: „motornih“.

U stavu 6. poslije riječi: „odobrenje za“ dodaje se riječ: „motorno“.

Stav 7. briše se.

Dosadašnji stav 8. postaje stav 7.

Član 4.

U članu 12. poslije stava 4. dodaje se novi stav 5, koji glasi:

„(5) U vozilu prevoznika koji su registrovani na području Federacije Bosne i Hercegovine ili Brčko Distrikta BiH, a kojim se vrši prevoz na području Republike Srpske, obavezno je da se nalaze dokumenta i isprave u skladu sa propisima Federacije Bosne i Hercegovine ili Brčko Distrikta BiH koji uređuju oblast prevoza u drumskom saobraćaju.“

Član 5.

U članu 13. u stavu 2. riječi: „72 časa“ zamjenjuju se riječima: „15 dana“.

Poslije stava 3. dodaju se novi st. 4. i 5, koji glase:

„(4) Kontrolori tehničke ispravnosti vozila, a koji su zaposleni u stanici za tehnički pregled vozila, obavezni su svako vozilo pregledati u skladu sa odgovarajućim zakonskim i podzakonskim propisima.

(5) Obavezno je da su uređaji i oprema koji se nalaze na stanici za tehnički pregled vozila ispravni i redovno baždareni.“

Član 6.

U članu 14. poslije stava 2. dodaje se novi stav 3, koji glasi:

„(3) Prema karakteru, javni prevoz se dijeli na međunarodni, međuentitetski i unutrašnji.“

Dosadašnji stav 3. postaje stav 4.

Član 7.

Poslije člana 14. dodaje se novi član 14a, koji glasi:

„Član 14a.

(1) Međunarodni prevoz, u smislu ovog zakona, je prevoz pri čijem se obavljanju prelazi najmanje jedna državna granica, a prevoz se može obavljati kao prevoz lica ili stvari u dovozu iz druge države u Bosnu i Hercegovinu, u odvozu iz Bosne i Hercegovine za drugu državu ili u tranzitu kroz Bosnu i Hercegovinu, koji počinje ili završava na teritoriji Republike Srpske ili tranzitira preko teritorije Republike Srpske.

(2) Međuentitetski prevoz, u smislu ovog zakona, je prevoz između Republike Srpske i Federacije Bosne i Hercegovine, kao i prevoz između Republike Srpske i Brčko Distrikta BiH.

(3) Unutrašnji prevoz, u smislu ovog zakona, je prevoz koji se obavlja između pojedinih mjesta na teritoriji Republike Srpske.

(4) Obavljanje prevoza iz stava 1. ovog člana vrši se u skladu sa odredbama potvrđenih međunarodnih sporazuma, uz poštovanje principa uzajamnosti, odredbama Zakona o međunarodnom i međuentitetskom drumskom prevozu, ovog zakona i drugih propisa donesenih na osnovu ovog zakona.

(5) Obavljanje prevoza iz stava 2. ovog člana vrši se u skladu sa odredbama Zakona o međunarodnom i međuentitetskom drumskom prevozu, ovog zakona i drugih propisa donesenih na osnovu ovog zakona.“

Član 8.

U članu 17. stav 2. mijenja se i glasi:

„(2) Zabranjen je javni prevoz lica putničkim automobilom ili autobusom koje vrši lice koje nema status prevoznika, ako prevoz vrši dva ili više puta tokom dana, sedmica ili mjeseci, pri čemu se vrši prevoz različite grupe lica, na istom ili sličnom prevoznom putu, ili se prevoze lica koja se ukrcavaju ili iskrcavaju na autobuskim stanicama, odnosno stajalištima, benzinskim stanicama, parking-prostorima ili na istim ili sličnim mjestima ukrcavanja ili iskrcavanja, a ta lica nisu u srodstvu sa licem koje upravlja vozilom i ne posjeduju voznu kartu za prevoz.“

Poslije stava 2. dodaje se novi stav 3, koji glasi:

„(3) Zabranjenim javnim prevozom lica iz stava 2. ovog člana naročito se smatra:

- 1) prevoz za koji je ugovorena ili naplaćena usluga,
- 2) prevoz koji se vrši na relacijama na kojima postoji linijski prevoz,
- 3) prevoz 'od vrata do vrata',
- 4) prevoz koji se vrši na osnovu javnog oglašavanja.“

Dosadašnji stav 3. postaje stav 4.

Član 9.

Poslije člana 23. dodaje se novi član 23a, koji glasi:

„Član 23a.

„(1) Prodaja voznih karata posredstvom interneta iz člana 23. stav 3. ovog zakona može se vršiti preko daljinske trgovine, i to: elektronske prodavnice, elektronske platforme, internet stranice, internet portala i mobilnih aplikacija.

(2) Prodaju voznih karata iz stava 1. ovog člana, osim autobuskih stanica i terminala, može vršiti i turistička agencija kojoj je prevoznik povjerio prodaju voznih karata, poslovnicu prevoznika ili registrovanu daljinsku trgovinu u Republici Srpskoj.

(3) Za organizovanje prodaje voznih karata iz stava 1. ovog člana obavezno se zaključuje ugovor između prevoznika, autobuske stanice ili terminala i registrovane daljinske trgovine u Republici Srpskoj.

(4) Naknada za uslugu provizije ostvarena na osnovu prodaje voznih karata iz stava 1. ovog člana dijeli se u omjeru 50 : 50 između autobuske stanice ili terminala i registrovane daljinske trgovine u Republici Srpskoj.

(5) Za organizovanje prodaje voznih karata iz člana 23. ovog zakona u turističkim agencijama, kojima je prevoznik povjerio prodaju voznih karata, zaključuje se ugovor između prevoznika, autobuske stanice i turističke agencije.

(6) Naknada za uslugu provizije ostvarena na osnovu prodaje voznih karata iz stava 5. ovog člana dijeli se u omjeru 50 : 50 između turističke agencije i autobuske stanice.“

Član 10.

U članu 40. poslije stava 2. dodaju se novi st. 3, 4. i 5, koji glase:

„(3) Autobuske stanice i terminali vrše prodaju voznih karata u korist prevoznika za bilo koju autobusku liniju u skladu sa registrovanim redom vožnje i cjenovnikom.

(4) Za organizovanje prodaje voznih karata iz stava 3. ovog člana zaključuje se ugovor između prevoznika, autobuske stanice koja vrši prodaju voznih karata i autobuske stanice na kojoj putnik započinje novu vožnju.

(5) Naknada za uslugu provizije ostvarena na osnovu prodaje voznih karata iz stava 4. ovog člana dijeli se u omjeru 50 : 50 između autobuskih stanica.“

Član 11.

U članu 42. poslije stava 4. dodaje se novi stav 5, koji glasi:

„(5) Autobuske stanice i terminali obavezni su da inspekcijskim organima dostavljaju izvještaj o održanim polascima prevoznika, a prema registrovanim redovima vožnje, do 20. u tekućem mjesecu za prethodni mjesec.“

Član 12.

Član 47. se mijenja i glasi:

„(1) Vanlinijski prevoz lica je prevoz unaprijed poznate grupe lica za koji se relacija, cijena prevoza, visina naknade za sporedne usluge izvršene za potrebe lica i prtljaga koji se prevoze i drugi uslovi utvrđuju ugovorom između prevoznika i naručioca prevoza.

(2) Ugovor iz stava 1. ovog člana, osim za ugovoreni vanlinijski prevoz, koji je prevoznik zaključio sa fizičkim licem koje nema status preduzetnika, obavezno se ovjerava kod organa nadležnog za ovjeru (nadležni organ jedinice lokalne samouprave ili notar).

(3) U vanlinijskom prevozu prevoznik može za jednu vožnju zaključiti samo jedan ugovor, koji je obavezno numerisan i zaključen samo sa jednim naručiocem prevoza.

(4) Ugovor iz stava 1. ovog člana obavezno se nalazi u autobusu.

(5) Ulazak lica u autobus i njihov izlazak u vanlinijskom prevozu lica vrši se na autobuskim stanicama, odnosno terminalima.

(6) Izuzetno od stava 5. ovog člana, jedinica lokalne samouprave može odrediti mjesta na kojima je dozvoljeno bezbjedno ukrcavanje, odnosno iskrcavanje putnika na teritoriji te jedinice lokalne samouprave.

(7) Prevozniku koji obavlja vanlinijski prevoz nije dozvoljeno ukrcavati i iskrcavati putnike na terminalima i autobuskim stajalištima bez odobrenja jedinice lokalne samouprave.“

Član 13.

U članu 49. st. 4. i 5. mijenjaju se i glase:

„(4) Ugovoreni vanlinijski prevoz lica je prevoz radnika iz mjesta stanovanja na posao i sa posla, kao i učenika i studenata iz mjesta stanovanja do obrazovne ustanove i od obrazovne ustanove, sa posebnim identifikacionim voznim ispravama (nedjeljna, mjesečna, godišnja i sl.), koji se obavlja na osnovu pismenog ugovora i spiska putnika i bez primanja drugih putnika.

(5) Nije dozvoljeno zaključivanje ugovora iz stava 4. ovog člana sa fizičkim licem koje ne obavlja registrovanu djelatnost prevoza putnika.“

Poslije stava 5. dodaju se novi st. 6. i 7, koji glase:

„(6) Na vozilu kojim se vrši vanlinijski prevoz lica iz st. 2. i 3. ovog člana u donjem desnom uglu prednjeg vjetrobranskog stakla prevoznik je dužan da istakne tablu sa natpisom: 'Vanlinijski prevoz'.

(7) Na vozilu kojim se vrši vanlinijski prevoz lica iz stava 4. ovog člana u donjem desnom uglu prednjeg vjetrobranskog stakla prevoznik je dužan da istakne tablu sa natpisom: 'Ugovoreni prevoz'.

Dosadašnji stav 6. postaje stav 8.

Član 14.

U članu 57. u stavu 3. riječi „ili iznajmljenim vozilom“ brišu se.

Član 15.

U članu 59. poslije stava 2. dodaje se novi stav 3, koji glasi:

„(3) Prevoz lica za vlastite potrebe vrši se vozilom M2 kategorije koje, osim sjedišta za vozača, ima više od osam sjedišta i čija najveća dopuštena masa nije veća od pet tona.“

Član 16.

Poslije člana 61. dodaju se nova Glava IVa. i novi čl. 61a, 61b, 61v, 61g, 61d, 61đ, 61e, 61ž, 61z, 61i, 61j. i 61k, koji glase:

„GLAVA IVa.

PRAVA PUTNIKA U JAVNOM PREVOZU LICA

Član 61a.

Osnovna prava putnika u javnom linijskom prevozu lica su:

- 1) nediskriminacija putnika u vezi sa uslovima prevoza koje pruža prevoznik,
- 2) prava putnika u slučaju saobraćajne nezgode sa poginulim licima ili saobraćajne nezgode sa povrijeđenim licima ili gubitka ili oštećenja prtljaga,
- 3) nediskriminacija i obavezna pomoć licima sa invaliditetom i licima smanjene pokretljivosti,
- 4) prava putnika u slučaju otkazivanja ili kašnjenja prevoza,
- 5) pravo na minimalne informacije koje je obavezno obezbijediti putnicima,
- 6) pravo na postupanje po pritužbama putnika.

Član 61b.

(1) Prevoznik je obavezan da pod jednakim uslovima pruža usluge svim korisnicima usluga prevoza.

(2) Prevoznik ne može obaveze iz stava 1. ovog člana ograničiti, umanjiti ili onemogućiti njihovo ostvarivanje, kao ni ugovorom o prevozu ugovoriti manji obim prava putnika.

(3) Prevoznik može ponuditi uslove prevoza koji su za putnike povoljniji od uslova propisanih ovim zakonom.

1. Prava putnika u slučaju smrti ili povreda i gubitka ili oštećenja prtljaga

Član 61v.

(1) Putnici, u skladu sa propisima iz oblasti obaveznog osiguranja u saobraćaju, imaju pravo na naknadu štete koja je nastala u toku prevoza za trajni gubitak opšte radne sposobnosti (invaliditeta) ili za privremenu spriječenost za rad i stvarnih i nužnih troškova liječenja, kao i za gubitak ili oštećenje prtljaga.

(2) U skladu sa propisima iz oblasti obaveznog osiguranja u saobraćaju, pravo na naknadu štete za slučaj smrti putnika koja je nastala u toku prevoza, a uključuje i opravdane pogrebne troškove, imaju lica koje je putnik izdržavao ili je bio obavezan da ih izdržava.

(3) U slučaju oštećenja invalidskih kolica, druge opreme za kretanje lica sa invaliditetom i lica smanjene pokretljivosti ili pomoćnih uređaja, iznos odštete je uvijek jednak trošku zamjene ili popravke izgubljene ili oštećene opreme.

(4) U slučaju saobraćajne nezgode prevoznik je obavezan obezbijediti razumnu i srazmjernu pomoć, s obzirom na neposredne praktične potrebe putnika nakon saobraćajne nezgode.

(5) Pomoć iz stava 4. ovog člana, ako je potrebna, može uključiti: smještaj, hranu, odjeću, prevoz i pružanje prve pomoći.

(6) Pružanje pomoći iz stava 4. ovog člana ne podrazumijeva priznanje odgovornosti prevoznika za saobraćajnu nezgodu.

(7) Prevoznik može ograničiti ukupne troškove smještaja na iznos najmanje do prosječne cijene za srednju kategoriju smještaja po noćenju, za svakog putnika, a za najviše dvije noći.

2. Prava lica sa invaliditetom i lica smanjene pokretljivosti

Član 61g.

(1) Prevoznik ne može odbiti ukrcati lice zbog invaliditeta ili smanjene pokretljivosti, odbiti rezervaciju, izdavanje ili drugačije obezbjeđivanje vozne karte i karte za prtljag.

(2) Zabranjeno je licima sa invaliditetom i licima smanjene pokretljivosti zaračunavati dodatne troškove za rezervaciju, izdavanje vozne karte i karte za prtljag.

(3) Izuzetno od stava 1. ovog člana, prevoznik može odbiti da ukrca lice zbog invaliditeta ili smanjene pokretljivosti, odbiti rezervaciju, izdavanje ili drugačije obezbijediti voznu kartu i kartu za prtljag u sljedećim slučajevima:

1) zbog nemogućnosti ispunjenja uslova bezbjednosti utvrđenih međunarodnim pravom, standardima i propisima u oblasti drumskog saobraćaja ili nemogućnosti ispunjenja zdravstvenih i uslova bezbjednosti, koji su utvrđeni propisima iz oblasti zdravstvene zaštite,

2) ako konstrukcija vozila ili infrastrukture, uključujući autobuske stanice i autobuska stajališta, fizički ne omogućava bezbjedan i operativno izvodljiv ulazak i izlazak ili prevoz lica sa invaliditetom i lica smanjene pokretljivosti.

(4) Prevoznik koji ne prihvati rezervaciju, ne izda ili drugačije ne obezbijedi voznu kartu i kartu za prtljag ili odbije ukrcati lice iz razloga propisanih stavom 3. ovog člana, obavezan je da obavijesti to lice o bilo kojoj prihvatljivoj alternativnoj usluzi koju pruža prevoznik.

(5) Ako prevoznik licu sa invaliditetom ili licu smanjene pokretljivosti ne prihvati rezervaciju, ne izda ili drugačije ne obezbijedi voznu kartu i kartu za prtljag ili odbije ukrcati lice iz razloga propisanih stavom 3. ovog člana, to lice može zahtijevati da ga prati drugo lice

(u daljem tekstu: pratilac), koje sam izabere, a koje može licu sa invaliditetom ili licu smanjene pokretljivosti pružiti potrebnu odgovarajuću pomoć.

(6) Prevoznik je obavezan obezbijediti besplatnu voznu kartu i kartu za prtljag pratiocu iz stava 5. ovog člana, a ukoliko je moguće, i sjedište uz lice sa invaliditetom ili uz lice smanjene pokretljivosti.

(7) Ako se licu sa invaliditetom ili licu smanjene pokretljivosti koje posjeduje rezervaciju ili voznu kartu i kartu za prtljag, a koje ispunjava i druge uslove propisane ovim zakonom, ne dozvoli ulazak u autobus zbog njegove invalidnosti ili smanjene pokretljivosti, to lice i njegov pratilac iz stava 5. ovog člana mogu birati između:

1) prava na povrat sredstava i, po potrebi, besplatan povratni prevoz do početnog mjesta polaska, kako je utvrđeno ugovorom o prevozu, ili

2) nastavka ili preusmjeravanja putovanja odgovarajućim alternativnim prevozom do određene mjesta utvrđene u ugovoru o prevozu, ako je to izvodljivo.

Član 61d.

(1) Prevoznici i autobuske stanice, u saradnji sa predstavnicima organizacija ili udruženja lica sa invaliditetom ili lica smanjene pokretljivosti, mogu po potrebi uspostaviti ili imati uspostavljene nediskriminirajuće uslove pristupa objektima i prevoznim sredstvima u prevozu lica sa invaliditetom ili lica smanjene pokretljivosti posredstvom tih organizacija ili udruženja.

(2) Prevoznici i autobuske stanice su obavezni da javno objavljuju uslove pristupa iz stava 1. ovog člana u materijalnom obliku ili na svojoj internet stranici, uključujući i tekst međunarodnog prava, propisa u Bosni i Hercegovini u oblasti drumskog saobraćaja i propisa iz oblasti zdravstvene zaštite, na kojima se zasnivaju nediskriminirajući uslovi, na najmanje jednom od jezika u službenoj upotrebi u Republici Srpskoj, te na dva strana jezika.

(3) Informacije o uslovima pristupa iz stava 2. ovog člana se na zahtjev putnika dostavljaju u materijalnom obliku.

(4) Prevoznici su obavezni obezbijediti da sve odgovarajuće opšte informacije o putovanju i uslovima prevoza budu dostupne u odgovarajućim oblicima za lica sa invaliditetom ili za lica smanjene pokretljivosti, a ukoliko je to moguće, i elektronskim putem.

Član 61d.

(1) Prevoznici i autobuske stanice su obavezni da saraduju da bi obezbijedili pomoć licima sa invaliditetom ili licima smanjene pokretljivosti na autobuskoj stanici i u autobusu, i to pod sljedećim uslovima:

1) da su prevoznici, odnosno autobuske stanice obaviješteni pismenim putem o potrebi za ovom vrstom pomoći najmanje 36 časova prije nego što je licu potrebna pomoć,

2) da je lice prisutno na označenom mjestu:

1. u vrijeme koje unaprijed odredi prevoznik, a koje može biti najviše do 60 minuta prije propisanog vremena polaska, izuzev ako se prevoznik i putnik dogovore o kraćem vremenu, ili

2. ako vrijeme polaska nije propisano, najkasnije 30 minuta prije objavljenog vremena polaska.

(2) Pomoć koja se može pružiti na autobuskoj stanici licima sa invaliditetom ili licima smanjene pokretljivosti odnosi se na to da:

1) lice saopšti svoj dolazak na autobusku stanicu i zatraži pomoć na za to označenim mjestima,

2) se kreće od označenog mjesta do šaltera za prijavu putnika, čekaonice i područja za izlazak,

3) se ukrca u vozilo uz pomoć lifta, invalidskih kolica ili drugi za to pogodan način,

4) utovare svoj prtljag,

5) preuzmu svoj prtljag,

6) izađu iz vozila,

7) unesu dozvoljenog psa vodiča u autobus,

8) dođu do sjedišta u autobusu.

(3) Pomoć koja se može pružiti u autobusu licima sa invaliditetom ili licima smanjene pokretljivosti odnosi se na to da se:

1) na zahtjev putnika pruži osnovna informacija o putovanju u materijalnom ili elektronskom obliku,

2) omogući ulazak, odnosno izlazak tokom pauza za vrijeme putovanja.

(4) Pomoć iz st. 2. i 3. ovog člana se pruža bez naknade.

(5) Lice sa invaliditetom ili lice smanjene pokretljivosti u toku rezervacije ili prije kupovine vozne karte i karte za prtljag obavještava prevoznika, odnosno autobusku stanicu o posebnim potrebama u vezi sa sjedenjem.

(6) Prevoznik i autobuska stanica su obavezni da obezbijede prijem obavještenja iz stava 5. ovog člana u materijalnom ili elektronskom obliku.

(7) Ako lice sa invaliditetom ili lice smanjene pokretljivosti ne dostavi obavještenje u skladu sa stavom 1. tačka 1) ovog člana, prevoznik i autobuska stanica su obavezni preduzeti sve radnje kojima bi se obezbijedila pomoć licu sa invaliditetom ili licu smanjene pokretljivosti koje ima kupljenu voznu kartu da bezbjedno uđe u autobus, presjedne iz autobusa u autobus ili iz njega izađe.

(8) Autobuska stanica je obavezna odrediti mjesto na kojem lica sa invaliditetom ili lica smanjene pokretljivosti mogu prijaviti svoj dolazak i zatražiti pomoć.

(9) Mjesto iz stava 8. ovog člana je jasno označeno, te u materijalnom ili elektronskom obliku pruža osnovne informacije o autobuskoj stanici i uslugama koje pruža.

(10) Putnik ima pravo na povrat sredstava iz člana 61g. stav 7. tačka 1) i u slučaju kada nije obaviješten u skladu sa stavom 1. tačka 1) ovog člana.

(11) Ako prevoznik odbije prevoz u slučajevima iz člana 61g. stav 3, obavezan je pismenim putem, u roku od pet radnih dana od dana prijema zahtjeva, obavijestiti lice sa invaliditetom ili lice smanjene pokretljivosti o razlozima za njegovo odbijanje.

Član 61e.

(1) Prevoznik i autobuska stanica snose odgovornost ako su prouzrokovali gubitak ili oštećenje invalidskih kolica, druge opreme za kretanje lica sa invaliditetom i lica smanjene pokretljivosti ili pomoćnih uređaja.

(2) Odštetu za gubitak ili oštećenje iz stava 1. ovog člana obavezno isplaćuje prevoznik ili autobuska stanica, koji su odgovorni za navedeni gubitak ili oštećenje.

(3) Odšteta iz stava 2. ovog člana isplaćuje se u visini troška zamjene ili popravke izgubljene, odnosno oštećene opreme ili uređaja.

(4) Ako je to potrebno, prevoznik ili autobuska stanica obavezno obezbjeđuju privremenu zamjensku opremu ili uređaje.

(5) Zamjenska oprema ili uređaji iz stava 4. ovog člana obavezno imaju tehničke i funkcionalne karakteristike slične onima koje su imala izgubljena ili oštećena oprema ili uređaji.

3. Prava putnika u slučaju kašnjenja ili otkazivanja

Član 61ž.

(1) Prevoznik je obavezan, ako opravdano očekuje da će linijski prevoz lica, iz razloga na koje nije mogao uticati, biti otkazan ili kasniti u polasku sa autobuske stanice više od 120 minuta, odnosno u slučaju prevelikog broja rezervacija, putniku bez odgađanja ponuditi sljedeće:

1) nastavak ili preusmjeravanje putovanja do krajnjeg odredišta u što kraćem roku, bez dodatnih troškova i pod istim uslovima prevoza, kako je navedeno u zaključenom ugovoru o prevozu (vozna karta i karta za prtljag) ili

2) nadoknadu u visini cijene vozne karte i, ako je to moguće, što ranije obezbijediti uslugu besplatnog povratka autobusom do najbliže autobuske stanice.

(2) Ako prevoznik ne postupi u skladu sa stavom 1. ovog člana, putnik ima pravo na nadoknadu štete u iznosu 50% od cijene vozne karte i 50% od karte za prtljag, uz povrat uplaćenih sredstava u visini cijene vozne karte.

(3) Prevoznik je obavezan naknadu štete iz stava 2. ovog člana uplatiti u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva putnika koji je pretrpio štetu.

(4) Ako u toku putovanja dođe do kvara autobusa, prevoznik je obavezan obezbijediti nastavak putovanja drugim autobusom od mjesta gdje se nalazi neispravan autobus ili prevoz od mjesta gdje se nalazi neispravan autobus do najbliže autobuske stanice od koje se može nastaviti putovanje.

(5) Ako je linijski prevoz lica otkazan ili kasni u polasku sa autobuske stanice više od 120 minuta, putnici imaju pravo na nastavak putovanja ili preusmjeravanje putovanja ili nadoknadu iz stava 2. ovog člana.

(6) Nadoknadu iz stava 1. tačka 2) ovog člana i stava 5. ovog člana prevoznik je obavezan uplatiti u roku od 14 dana od dana podnošenja zahtjeva putnika koji je pretrpio štetu.

(7) Isplata se vrši u novcu, osim ako putnik ne prihvati drugi oblik povrata sredstava.

Član 61z.

(1) U slučaju otkazivanja ili kašnjenja linijskog prevoza lica u polasku sa autobuske stanice, prevoznik i autobuska stanica obavezni su da o tome obavijeste putnike u najkraćem roku, a najkasnije 30 minuta nakon planiranog vremena polaska, kao i o procijenjenom vremenu polaska, kada ta informacija bude dostupna.

(2) Ako putnici radi otkazivanja ili kašnjenja propuste povezani prevoz prema redu vožnje, prevoznik ili autobuska stanica obavezni su da putnike obavijeste o alternativnim vrstama prevoza.

(3) Prevoznik ili autobuska stanica su obavezni obezbijediti da lica sa invaliditetom i lica smanjene pokretljivosti prime potrebne informacije iz st. 1. i 2. ovog člana u materijalnom ili elektronskom obliku.

(4) Ako je tehnički izvodljivo, traženi podaci u skladu sa st. 1. i 2. ovog člana svim putnicima se obezbjeđuju i putem elektronskih sredstava informisanja i sredstava javnog informisanja.

Član 61i.

(1) Prevoznik je obavezan da za putovanje koje je planirano u trajanju dužem od tri časa, u slučaju otkazivanja ili kašnjenja polaska iz autobuske stanice za više od 90 minuta, putnicima besplatno obezbijedi:

1) obrok ili osvježavajuća pića primjerena vremenu čekanja, odnosno kašnjenja, tako da su dostupni u autobusu ili autobuskoj stanici,

2) u slučaju kada je potrebno prenoćiti, hotelsku sobu ili drugi smještaj, kao i prevoz između autobuske stanice i mjesta smještaja.

(2) Prevoznik može ograničiti ukupan trošak smještaja iz stava 1. tačka 2) ovog člana na iznos najmanje do prosječne cijene za srednju kategoriju smještaja po noćenju, za svakog putnika, a za najviše dvije noći.

(3) Prevoznik je obavezan da pri primjeni st. 1. i 2. ovog člana posebnu pažnju posveti potrebama lica sa invaliditetom i lica smanjene pokretljivosti, te njihovim pratiocima.

(4) Prevoznik je oslobođen izvršavanja obaveza iz st. 1. i 2. ovog člana u slučaju da su uzroci za otkazivanje ili kašnjenje polaska iz autobuske stanice vremenski uslovi ili elementarna nepogoda koja ugrožava bezbjedno odvijanje linijskog prevoza lica.

4. Prava putnika na informacije i prigovore

Član 61j.

(1) Prevoznik i autobuska stanica su obavezni tokom putovanja, u okviru svog djelokruga rada, putnicima obezbijediti odgovarajuće informacije.

(2) Ako je tehnički izvodljivo, informacije iz stava 1. ovog člana se na zahtjev obezbjeđuju i putem elektronskih sredstava informisanja i sredstava javnog informisanja.

(3) Prevoznik i autobuska stanica su obavezni putnicima, u okviru svog djelokruga rada, obezbijediti odgovarajuće i razumljive informacije o njihovim pravima najkasnije do odlaska iz autobuske stanice.

(4) Informacije iz stava 3. ovog člana obavezno sadrže podatke za kontakt sa nadležnim organom koji rješava po prigovoru putnika, a dostupne su na autobuskoj stanici, kao i na internet stranici prevoznika i autobuske stanice.

(5) U slučaju da je došlo do povrede prava putnika po bilo kom osnovu, izuzimajući član 61v. st. 1. i 2. ovog zakona, putnik je dužan podnijeti prigovor prevozniku u roku od 90 dana od dana okončanja prevoza ili dana kada je trebao biti obavljen.

(6) Prevoznik je obavezan da u roku od mjesec dana od dana prijema prigovora obavijesti putnika da li je njegov prigovor prihvaćen, odbijen ili je i dalje u postupku razmatranja.

(7) Prevoznik je obavezan da u roku od tri mjeseca od dana prijema prigovora dostavi konačni odgovor.

(8) Ukoliko prevoznik nije riješio prigovor u skladu sa st. 6. i 7. ovog člana ili ukoliko putnik nije zadovoljan načinom na koji je prigovor riješen, putnik ima pravo obratiti se nadležnom inspeksijskom organu.

(9) Nadležni inspeksijski organ je obavezan da Ministarstvu dostavi informacije o podnesenim prigovorima putnika i statusu prigovora, do 10. u tekućem mjesecu za prethodni kvartal.

Član 61k.

(1) Odredbe čl. 61a. do 61j. ovog zakona primjenjuju se na putnike u javnom linijskom prevozu čija je udaljenost putovanja duža od 250 km, a kada se mjesto ukrcavanja ili iskrcavanja putnika nalazi na teritoriji Republike Srpske.

(2) Odredbe čl. 61b, 61v, člana 61g. st. 1, 2. i 3, čl. 61e. i 61j. ovog zakona primjenjuju se na putnike u javnom linijskom prevozu čija je udaljenost putovanja kraća od 250 km, a kada se mjesto ukrcavanja ili iskrcavanja putnika nalazi na teritoriji Republike Srpske.

(3) Odredbe čl. 61v, 61d, člana 61d. st. 1, 2, 3. i 4, kao i člana 61e. primjenjuju se na putnike u javnom vanlinijskom prevozu bez obzira na dužinu putovanja, a kada se mjesto ukrcavanja ili iskrcavanja putnika nalazi na teritoriji Republike Srpske.“

Član 17.

Poslije člana 62. dodaje se novi član 62a, koji glasi:

„Član 62a.

(1) Ministarstvo je obavezno da uvede sistem ocjene rizika za prevoznike (u daljem tekstu: Sistem ocjene rizika).

(2) Sistem ocjene rizika zasniva se na broju i težini povreda odredaba ovog zakona i propisa iz oblasti radnog zakonodavstva u drumskom saobraćaju koje je pojedini prevoznik počinio, te na informacijama o saobraćajnim prekršajima pribavljenim u saradnji s nadležnim organima u Bosni i Hercegovini, kao i nadležnim organima stranih država.

(3) Sistem ocjene rizika sastoji se od tri kategorije povreda:

- 1) vrlo teška povreda,
- 2) teška povreda,
- 3) manja povreda.

(4) Ministar donosi pravilnik kojim se detaljnije uređuju sistem ocjene rizika za prevoznike, kategorije povreda prevoznika, period i obim kontrole prevoznika, kontrole na putu i kontrole u sjedištu prevoznika, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.“

Član 18.

Član 64. mijenja se i glasi:

„(1) U vršenju poslova inspeksijskog nadzora iz člana 63. ovog zakona saobraćajni inspektor, pored ovlašćenja propisanih zakonom kojim se uređuje oblast inspekcija, ima pravo i dužnost da:

1) naloži:

1. prevozniku usklađivanje svog poslovanja sa propisanim uslovima za obavljanje djelatnosti,
2. autobuskoj stanici ili terminalu usklađivanje svog poslovanja sa propisanim uslovima za obavljanje djelatnosti,
3. vršenje redovnih i vanrednih tehničkih pregleda vozila,
4. uredno održavanje reda vožnje,
5. obavljanje poslova osoblja autobuskih stanica i terminala u skladu sa zakonom,
6. obavljanje poslova vozača i člana posade vozila na propisan način,
7. upućivanje vozila na vanredni tehnički pregled u skladu sa ovim zakonom, propisima donesenim na osnovu njega i propisima iz bezbjednosti saobraćaja,

8. upućivanje vozača i člana posade vozila na vanredni zdravstveni pregled u skladu sa ovim zakonom i propisima o bezbjednosti saobraćaja,

9. jedinici lokalne samouprave donošenje propisa iz čl. 3, 45. i 51. ovog zakona,

10. jedinici lokalne samouprave izdavanje rješenja o odobrenoj djelatnosti prevoza, licenci taksi prevoznika, legitimacija za vozače, kao i vođenje registra redova vožnje u skladu sa zakonom,

11. jedinici lokalne samouprave poništavanje ili ukidanje izdatog rješenja o odobrenoj djelatnosti prevoza, licenci prevoznika, legitimaciji za vozače,

12. jedinici lokalne samouprave, odnosno privrednoj komori sprovođenje ili poništavanje ili ponavljanje postupka usklađivanja i registracije redova vožnje na način utvrđen zakonskim i podzakonskim propisima;

2) zabrani:

1. vršenje prevoza suprotno odredbama ovog zakona,

2. korišćenje vozila koje ne ispunjava propisane uslove za vršenje zatečene vrste prevoza,

3. obavljanje tehničkog pregleda vozila stanicama za tehnički pregled vozila, na period od 15 do 45 radnih dana, ako zaposleno lice vrši pregled vozila suprotno ovom zakonu i propisima o bezbjednosti saobraćaja na putevima i ako se ne izvrši rješenje inspektora iz stava 1. tačka 1) podtačka 3. ovog člana, a u ponovljenom slučaju na period od 46 do 90 radnih dana,

4. obavljanje tehničkog pregleda vozila stanicama tehničkog pregleda vozila, na period od 180 radnih dana, nakon prethodno dva puta izrečene mjere zabrana obavljanja tehničkog pregleda vozila, u prethodne dvije godine, uz obavezu dostavljanja prijedloga za ukidanje odobrenja nadležnom organu, koji je stanici za tehnički pregled vozila izdao odobrenje za vršenje tehničkih pregleda vozila,

5. naplaćivanje usluga autobuske stanice i terminala ako ne ispunjavaju propisane uslove,

6. upravljanje vozilom ako vozač ili član posade ne ispunjava uslove propisane ovim zakonom i propisima o bezbjednosti saobraćaja;

3) isključi vozilo iz saobraćaja:

1. na period do 30 dana ako se vozilo koristi u okolnostima obavljanja nelegalne djelatnosti prevoza ili ako se djelatnost prevoza obavlja suprotno zakonskim propisima, pri čemu se ugrožava javni interes, interes trećih lica ili bezbjednost putnika i drugih učesnika u saobraćaju,

2. na period do otklanjanja nedostataka ako se prevoz vrši neregistrovanim ili tehnički neispravnim vozilom, odnosno vozilom kod kojeg nije izvršen tehnički pregled ili u kojem se ne nalazi važeći izvod iz licence ili ako vozilom upravlja lice koje ne ispunjava uslove propisane ovim zakonom,

3. na period do 60 dana ako se radi o ponovljenom slučaju korišćenja vozila iz stava 1. tačke 3) podtačke 1. ovog člana.

(2) Vozilo se isključuje iz saobraćaja privremenim oduzimanjem potvrde o registraciji ili saobraćajne dozvole, registarskih tablica vozila, bez obzira na državu registracije vozila, a kod taksi vozila i taksi oznaka.

(3) U slučaju da vlasnik ili korisnik vozila koje je isključeno iz saobraćaja na način propisan u stavu 2. ovog člana odbija da o njemu vodi brigu, Auto-moto savez Republike Srpske prevozi i deponuje vozilo na lokaciju koja je određena za deponovanje vozila.

(4) Troškove prevoza i deponovanja vozila iz stava 3. ovog člana snosi vlasnik ili korisnik vozila.

(5) U okviru preduzetih mjera iz stava 1. tačka 3) podt. 1, 2. i 3. i stava 2. ovog člana, nadležni organ je dužan da izda potvrdu o isključenju vozila iz saobraćaja, donese rješenje, a

može i da izda nalog za upućivanje vozila na vanredni tehnički pregled i vozača ili člana posade na vanredni zdravstveni pregled.

(6) Žalba na rješenje inspektora izjavljuje se Ministarstvu u skladu sa Zakonom o upravnom postupku.

(7) Žalba na rješenje inspektora ne odgađa izvršenje rješenja.

(8) Ministar donosi pravilnik o sadržaju i obliku akta za upućivanje vozila na vanredni tehnički pregled, akta za upućivanje vozača na vanredni zdravstveni pregled i potvrde o isključenju vozila iz saobraćaja.

(9) Auto-moto savez Republike Srpske svojim aktima utvrđuje lokacije za deponovanje vozila i troškove prevoza i deponovanja vozila iz st. 3. i 4. ovog člana, uz prethodno pribavljenu saglasnost Ministarstva.“

Član 19.

Član 65. se mijenja i glasi:

„(1) Novčanom kaznom od 5.000 KM do 15.000 KM kazniće se za prekršaj prevoznik i drugo pravno lice koje:

1) vrši prevoz a ne ispunjava ili prestane da ispunjava opšte i posebne uslove za vršenje prevoza (član 6, član 7. stav 1, čl. 8, 9. i 10. i član 50. stav 3),

2) vrši prevoz vozilom koje nije tehnički pregledano (član 13),

3) vrši javni prevoz lica i stvari suprotno odredbama člana 14. stav 3. ovog zakona,

4) vrši prevoz koji je ovim zakonom zabranjen (član 17. st. 2, 3. i 4),

5) vrši prevoz na autobuskoj liniji za koju ne posjeduje registrovani red vožnje i cjenovnik usluga (član 18. stav 3),

6) vrši linijski prevoz lica zakupljenim vozilom ili ustupi vršenje linijskog prevoza drugom prevozniku (član 20. stav 3),

7) ne počne ili neuredno vrši linijski prevoz lica, obustavi vršenje linijskog prevoza lica (član 21),

8) prevozi lica suprotno odredbama člana 35. ovog zakona,

9) ne koristi ili nepropisno koristi usluge autobuskih stanica i terminala (član 36),

10) nepropisno vrši vanlinijski prevoz lica (čl. 47. i 48. i član 49. st. 1. do 4),

11) vrši prevoz za vlastite potrebe suprotno odredbama člana 57. i člana 58. st. 1. i 3, člana 59. stav 1. i člana 60. ovog zakona,

12) ne pruža pod jednakim uslovima svim korisnicima uslugu prevoza (član 61b. stav 1),

13) ne obezbijedi razumnu i srazmjernu pomoć iz člana 61v. stav 4. ovog zakona,

14) ne zaustavi vozilo i ne postupi po naređenju inspektora (član 63. stav 4).

(2) Za prekršaje iz stava 1. ovog člana, novčanom kaznom od 500 KM do 1.500 KM, kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu.

(3) Za prekršaje iz stava 1. ovog člana, osim za prekršaj iz stava 1. tačka 4) ovog člana, novčanom kaznom od 2.000 KM do 6.000 KM kazniće se preduzetnik koji vrši prevoz.

(4) Za prekršaje iz stava 1. tačka 4) ovog člana, novčanom kaznom od 3.000 KM do 9.000 KM, kazniće se preduzetnik koji vrši prevoz.

(5) Za prekršaje iz stava 1. tačka 1) ovog člana, novčanom kaznom od 2.000 KM do 6.000 KM, kazniće se fizičko lice koje vrši prevoz.

(6) Za prekršaje iz stava 1. tačka 4) ovog člana, novčanom kaznom od 3.000 KM do 9.000 KM, kazniće se fizičko lice koje vrši prevoz.

(7) Za prekršaje iz stava 1. t. 1), 2), 3), 7), 8), 9) 10), 11) i 14) ovog člana, novčanom kaznom od 150 KM do 450 KM, kazniće se i vozač, odnosno član posade vozila.

(8) Za prekršaj iz stava 1. tačka 1) ovog člana može se izreći zaštitna mjera oduzimanje vozila kojim je počinjen prekršaj u povratu.

(9) Za prekršaj iz stava 1. tačka 4) ovog člana obavezno će se izreći zaštitna mjera trajnog oduzimanja vozila kojim je počinjen prekršaj u povratu.“

Član 20.

U članu 66. u stavu 1. u tački 16) riječ: „i“ briše se i dodaje se zapeta.

U tački 17) poslije riječi: „zakona“ dodaju se zapeta i nove t. 18), 19), 20), 21), 22), 23), 24) i 25), koje glase:

„18) u vozilu kojim se vrši prevoz ne posjeduje propisana dokumenta i isprave (član 12. stav 5),

19) ne počne ili obustavi vršenje linijskog prevoza lica (član 21),

20) ne dostavi izvještaje u propisanom roku (član 42. stav 5),

21) postupi suprotno odredbama čl. 61g. i 61d. ovog zakona,

22) ne pruži pomoć licima sa invaliditetom ili licima smanjene pokretljivosti (član 61đ),

23) postupi suprotno odredbama čl. 61ž, 61z. i 61i. ovog zakona,

24) ne obezbijedi odgovarajuće informacije putnicima (član 61j. st. 1. i 3),

25) ne postupi u skladu sa članom 61j. st. 6. i 7. ovog zakona“.

Član 21.

U članu 73. u stavu 1. u tački 1) riječi: „stav 9“ zamjenjuju se riječima: „stav 15“.

U tački 2) riječi: „stav 8“ zamjenjuju se riječima: „stav 7“.

Član 22.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

Broj:
Datum:

PREDSJEDNIK
NARODNE SKUPŠTINE

Nedeljko Čubrilović

OBRAZLOŽENJE
PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PREVOZU U
DRUMSKOM SAOBRAĆAJU REPUBLIKE SRPSKE

I USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u Amandmanu XXXII na član 68. t. 6, 8. i 18. Ustava Republike Srpske, prema kojima Republika, između ostalog, uređuje i obezbjeđuje svojinske i obligacione odnose, zaštitu svih oblika svojine, pravni položaj preduzeća i drugih organizacija, politiku i mjere za usmjeravanje razvoja, kao i druge odnose od interesa za Republiku. Takođe, prema članu 70. Ustava, Narodna skupština donosi zakone, druge propise i opšte akte.

II USKLAĐENOST SA USTAVOM, PRAVNIM SISTEMOM I PRAVILIMA NORMATIVNOPRAVNE TEHNIKE

Prema Mišljenju Republičkog sekretarijata za zakonodavstvo, broj: 22.03-020-1846/22 od 9. juna 2022. godine, ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u Amandmanu XXXII na član 68. t. 6. i 8. Ustava Republike Srpske, prema kojima Republika, između ostalog, uređuje i obezbjeđuje svojinske i obligacione odnose, zaštitu svih oblika svojine, pravni položaj preduzeća i drugih organizacija, kao i politiku i mjere za usmjeravanje razvoja. Takođe, prema članu 70. Ustava, Narodna skupština donosi zakone, druge propise i opšte akte.

Ovaj sekretarijat je na Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prevozu u drumskom saobraćaju Republike Srpske, aktom broj: 22.03-020-427/22 od 21. februara 2022. godine, dao pozitivno mišljenje, a Narodna skupština je Nacrt ovog zakona usvojila na 21. redovnoj sjednici, održanoj 26. aprila 2022. godine.

Razlozi za donošenje ovog zakona sadržani su u potrebi potpunijeg i preciznijeg propisivanja pojedinih odredaba radi lakšeg tumačenja i primjene u praksi, kao i u potrebi usklađivanja zakonodavstva u ovoj oblasti sa relevantnim direktivama Evropske unije.

Najznačajnije razlike između Nacrta i Prijedloga ovog zakona, koje su rezultat skupštinske rasprave, ogledaju se u tome da je dopunjena odredba kojom se propisuju opšti uslovi koje su obavezna da ispunjavaju lica koja upravljaju motornim vozilima. Ovom dopunom propisani su blaži uslovi za lica koja upravljaju vozilom koja koriste nosioci poljoprivrednog gazdinstva, kao i pravna lica i preduzetnici za prevoz stvari za vlastite potrebe i prevoz lica za vlastite potrebe.

Ostale razlike Prijedloga u odnosu na Nacrt zakona nisu suštinske prirode i odnose se na tehničko poboljšanje teksta Zakona, kao i na normativno usklađivanje ovog zakona, s obzirom na predložene izmjene i dopune.

Obrađivaču su date određene sugestije koje su se odnosile na usklađivanje ovog zakona sa Pravilima za izradu zakona i drugih propisa Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 24/14), koje je obrađivač u cijelosti prihvatio i ugradio u tekst Prijedloga.

Budući da je Republički sekretarijat za zakonodavstvo utvrdio da je ovaj prijedlog usklađen sa Ustavom, pravnim sistemom Republike i Pravilima za izradu zakona i drugih propisa Republike Srpske, mišljenja smo da se Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prevozu u drumskom saobraćaju Republike Srpske može uputiti dalje na razmatranje.

III USKLAĐENOST SA PRAVNIM PORETKOM EVROPSKE UNIJE

Prema Mišljenju Ministarstva za evropske integracije i međunarodnu saradnju broj: 17.03-020-1868/22 od 13. juna 2022. godine, a nakon uvida u propise Evropske unije i analize Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prevozu u drumskom saobraćaju Republike Srpske, ustanovljeni su sekundarni obavezujući izvori prava relevantni za predmet uređivanja dostavljenog prijedloga, a koje je predlagač uzeo u obzir. Zbog toga u Izjavi o usklađenosti stoji ocjena „Usklađeno“.

Izmjenama i dopunama predmetnog zakona obezbjeđuju se jednaki tržišni uslovi za vršenje prevoza u drumskom saobraćaju za sve prevoznike, dostupnost javnog prevoza u drumskom saobraćaju svim korisnicima pod jednakim uslovima, preciznije se uređuje vršenje prevoza u drumskom saobraćaju na način kojim se obezbjeđuje maksimalna bezbjednost putnika, kao i redovnost prevoza.

Predlagač je u dijelu sekundarnih izvora prava EU, vršio preuzimanje Regulative 181/2011/EU Evropskog parlamenta i Savjeta od 16. februara 2011. godine o pravima putnika u javnom prevozu i izmjeni Regulative (EC) br. 2006/2004¹.

Prijedlogom su, između ostalog, preuzete odredbe člana 10. Regulative 181/2011/EU koje propisuju slučajeve i uslove u kojima prevoznici, putnički agenti i organizatori putovanja, mogu odbiti rezervaciju, izdavanje vozne karte ili ukrcaj osobama sa invaliditetom ili smanjenom pokretljivošću zbog nemogućnosti ispunjenja uslova bezbjednosti. Ove odredbe preuzete su članom 16. Prijedloga kojim se dodaju novi čl. 61g. i 61đ.

Istim članom Prijedloga, kojim se dodaje novi član 61e, preuzete su i odredbe člana 17. Regulative. Navedeni član propisuje odgovornost prevoznika i način regulisanja odštete za gubitak ili oštećenje invalidskih kolica i druge opreme za kretanje lica sa invaliditetom i lica smanjene pokretljivosti.

Pored navedenog, predlagač je vršio usklađivanje sa odredbama člana 9. Direktive 2006/22/EC Evropskog parlamenta i Savjeta od 15. marta 2006. godine o minimalnim uslovima za sprovođenje regulativa Savjeta (EEZ) 3820/85 i 3821/85 o socijalnom zakonodavstvu, koje se odnosi na aktivnosti drumskog prevoza i stavljanju van snage Direktive Savjeta 88/599/EEZ². Pomenute odredbe se odnose na uvođenje sistema ocjene rizika za prevoznike, a predlagač je iste preuzeo članom 17. Prijedloga.

Primjeri preuzimanja odredaba navedenih izvora prava EU sadržani su u uporednim prikazima usklađenosti Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prevozu u drumskom saobraćaju Republike Srpske sa pravnom tekovinom EU i praksom i standardima Savjeta Evrope.

Donošenje ovog zakona doprinijeće ispunjavanju obaveza sadržanih u članu 106. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju³, koje se odnose na oblast transporta.

Napominjemo da je donošenje Prijedloga predviđeno Akcionim planom usklađivanja propisa i drugih opštih akata Republike Srpske sa propisima Evropske unije za 2022. godinu.

¹ Regulation (EU) No 181/2011 of the European Parliament and of the Council of 16 February 2011 concerning the rights of passengers in bus and coach transport and amending Regulation (EC) No 2006/2004.

² Directive 2006/22/EC of the European Parliament and of the Council of 15 March 2006 on minimum conditions for the implementation of Council Regulations (EEC) No 3820/85 and (EEC) No 3821/85 concerning social legislation relating to road transport activities and repealing Council Directive 88/599/EEC

³ Споразум о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, с једне стране и Босне и Херцеговине, с друге стране („Службени гласник БиХ – Међународни уговори“, број 10/08).

IV RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Prevoz u drumskom saobraćaju, kao vitalna djelatnost, razvijao se i razvija se znatno brže od drugih vidova saobraćaja. Sve ovo teško je zamislivo uz administrativno ograničavanje razvoja djelatnosti prevoza u drumskom saobraćaju. Zakon o prevozu u drumskom saobraćaju Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 47/17) donesen je u maju 2017. godine. U proteklom periodu, tokom primjene Zakona uočene su nedostaci i nedorečenosti u njemu, a što je ometalo potpuno sprovođenje Zakona i ostvarivanje krajnjih ciljeva koji su se željeli postići ovim zakonom. Zbog svega navedenog, a uvažavajući potrebu racionalnije organizacije prevoza u drumskom saobraćaju, te ujednačavanju uslova za vršenje prevoza u drumskom saobraćaju, naročito u pogledu pristupa djelatnosti, te usaglašavanju sa evropskim smjernicama i uredbama koje uređuju oblast prevoza u drumskom saobraćaju, pristupilo se izmjenama i dopunama postojećeg zakona, koji će omogućiti efikasniju primjenu i čija rješenja će omogućiti organima uprave efikasnije upravljanje u oblasti prevoza u drumskom saobraćaju.

Sistem javnog prevoza lica u drumskom saobraćaju u Republici Srpskoj danas je organizovan po modelu kontrolisanog pristupa tržištu. Njegove osnovne karakteristike su da je prevoznicima povjereno upravljanje ključnim elementima sistema: redovima vožnje i tarifama. Sistem je građen tokom više godina, tako da su izgrađeni složeni odnosi koje je teško jedinstveno sagledati i pratiti. Ne postoji centralizovani sistem praćenja, nego se o različitim elementima sistema brinu različite institucije i organi. To dodatno usložnjava situaciju i predstavlja ograničavajući faktor za usmjeravanje i preduzimanje mjera na unapređivanju sistema. U prethodnom periodu identifikovani su određeni problemi, koji su posljedica ovakvog stanja.

Problemi su naročito izraženi u oblasti nelegalnog prevoza lica, prava putnika u javnom prevozu lica i javnog vanlinijskog prevoza lica. Pored toga, identifikovani su određeni problemi u vezi sa učešćem prevoznika sa sjedištem u Federaciji Bosne i Hercegovine i Brčko Distriktu BiH na teritoriji Republike Srpske. Takođe, u prethodnom periodu je uočeno da nepostojanje podjele javnog prevoza prema karakteru prevoza otežava rad kontrolnih organa na terenu i praćenje stanja javnog prevoza na teritoriji Republike Srpske.

Sljedeći značajan problem, koji je postao dominantan u prethodnom periodu, je prodaja voznih karata (fizička i internet prodaja, te raspodjela pripadajuće dobiti između prevoznika, autobuskih stanica i terminala).

Određeni problemi su identifikovani i u prevozu lica za vlastite potrebe, s obzirom na to da je ovaj vid prevoza oslobođen obaveze licenciranja i obaveze angažovanja stručno osposobljene i kvalifikovane radne snage (profesionalnih vozača motornog vozila).

Postojeći zakon je takođe postao smetnja efikasnijem radu inspeksijskih službi, te je novim rješenjima propisan obim kontrole u drumskom saobraćaju od strane nadležnih inspeksijskih organa. Naime, operativnim radom na terenu je utvrđeno da kontrolni organi nemaju adekvatan alat da se nose sa postojećim problemima u drumskom saobraćaju. Sa druge strane, veliki doprinos tome dale su i „niske“ kaznene odredbe i nepostojanje sistema ocjene rizika prevoznika.

Ovim prijedlogom posebna pažnja je posvećena sljedećim ciljevima:

- nesmetano odvijanje djelatnosti prevoza u drumskom prevozu,
- definisanje pojmova i izraza na nedvosmislen i jasan način,
- jasnije i preciznije identifikovanje nelegalnog prevoza lica, te preduzimanje odgovarajućih upravnih mjera i sankcija,
- obezbjeđenje jednakih tržišnih uslova za vršenje prevoza u drumskom saobraćaju za sve prevoznike,

- dostupnost javnog prevoza u drumskom saobraćaju svim korisnicima pod jednakim uslovima,
- vršenje prevoza u drumskom saobraćaju na način kojim se obezbjeđuje maksimalna bezbjednost putnika, kao i redovnost prevoza.

V OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA

Članom 1. dodaju se u članu 4. u stavu 1. novi izrazi koji se upotrebljavaju u zakonu, kao što su kašnjenje, lica sa invaliditetom, putnik, rezervacija i drugi.

Članom 2. mijenja se član 8. tačnije definišu se opšti uslovi koje moraju da ispunjavaju lica koja upravljaju motornim vozilima, početna kvalifikacija i redovno periodično osposobljavanje, izuzeća od obaveze stručne osposobljenosti, kao i obaveza Ministarstva da vodi Registar vozača.

Članom 3. mijenjaju se odredbe u članu 9. koje se odnose na izvod iz licence, jer se izvod iz licence izdaje samo za motorno vozilo. Odredbe koje su se odnosile na licence koje izdaje Ministarstvo komunikacija i transporta BiH su obrisane, jer je utvrđeno da uslovi za izdavanje licence nisu usklađeni sa ovim zakonom i zakonodavstvom EU (npr. u pogledu dobrog ugleda i stručne osposobljenosti prevoznika).

Članom 4. dodaje se u članu 12. novi stav 5., kojim se propisuju obavezni dokumenti u vozilu prevoznika koji su registrovani na području Federacije BiH ili Brčko Distrikta BiH, a kojim se vrši prevoz na području Republike Srpske.

Članom 5. mijenja se član 13, odnosno dodaju se novi st. 4. i 5, kojima se propisuju obaveza kontrolora na stanici za tehnički pregled vozila da svako vozilo mora pregledati u skladu sa važećim zakonskim i podzakonskim aktima, kao i da uređaji i oprema moraju biti ispravni i redovno baždareni.

Članom 6. proširen je član 14, tako što je dodata još jedna podjela javnog prevoza, i to podjela prema karakteru, koji može biti međunarodni, međuentitetski i unutrašnji.

Članom 7. dodat je novi član 14a, koji definiše međunarodni prevoz, međuentitetski prevoz, kao i unutrašnji prevoz, te obaveza vršenja ovih vrsta prevoza u skladu sa odgovarajućim propisima.

Članom 8. izvršene su izmjene člana 17. Zakona, odnosno definisan je prevoz koji se smatra zabranjenim prevozom.

Članom 9. dodat je novi član 23a, koji definiše prodaju voznih karata posredstvom interneta, kao i da prodaju mogu osim autobuskih stanica vršiti i turističke agencije, te obavezu zaključivanja ugovora, kao i način raspodjele naknada koja se ostvaruje ovakvom prodajom.

Članom 10. dodaju se novi stavovi u članu 40, kojima je propisano da autobuske stanice i terminali mogu da vrše prodaju voznih karata u korist prevoznika za bilo koju autobusku liniju u skladu sa registrovanim redom vožnje i cjenovnikom, obaveza zaključivanja trilateralnog ugovora, kao i odnos raspodjele provizije od prodaje karata.

Članom 11. dodat je novi stav u članu 42, kojim je propisano da su autobuske stanice i terminali obavezni da inspekcijskim organima dostavljaju izvještaj o održanim polascima prevoznika, a prema registrovanim redovima vožnje, do 20. u tekućem mjesecu za prethodni mjesec.

Članom 12. mijenja se postojeći član 47. i definiše se vanlinijski prevoz lica.

Članom 13. mijenja se član 49. na način da se definiše ugovoreni vanlinijski prevoz lica, kao i zabrana zaključivanja ugovora o vanlinijskom prevozu lica sa fizičkim licem koje ne obavlja registrovanu djelatnost drumskog prevoza.

Članom 14. izmijenjen je član 57. stav 3, odnosno brisane su riječi „ili iznajmljenim vozilom“.

Članom 15. dodaje se u članu 59. novi stav 3, koji definiše uslove za vozilo kojim se vrši prevoz lica za vlastite potrebe.

Član 16. propisuje da se poslije člana 61. dodaje nova Glava, koja glasi „Prevoz putnika u javnom prevozu lica“, a koju čine članovi od 61a. do 61k.

Član 61a. definiše osnovna prava putnika u javnom linijskom prevozu, kao što su prava putnika u slučaju saobraćajne nezgode sa poginulim ili povrijeđenim licima, u slučaju otkazivanja ili kašnjenja, pravo na minimalne informacije i pravo na postupanje po pritužbama putnika.

Član 61b. definiše obaveze prevoznika da prema jednakim uslovima pruža usluge svim korisnicima prevoza, odnosno da obaveze nije moguće izbjeći, ograničiti ili smanjiti.

Član 61v. stav 1. propisuje da putnik ima pravo, u skladu sa propisima iz obaveznog osiguranja u saobraćaju, na odštetu u slučaju smrti, invaliditeta ili privremene spriječenosti za rad, stav 2. propisuje pravo na odštetu u slučaju oštećenja invalidskih kolica ili pomoćnih uređaja, a st. 4, 5, 6. i 7. propisuju obavezu prevoznika da obezbijedi pomoć u slučaju nezgode, koja uključuje smještaj, hranu, odjeću i sl., ali da pružanje pomoći ne znači i priznavanje odgovornosti prevoznika za saobraćajnu nezgodu.

Član 61g. definiše prava lica sa invaliditetom i lica smanjene pokretljivosti, pri čemu propisuje da prevoznik ne smije odbiti rezervaciju za kartu i za prtljag zbog invaliditeta, sem u izuzetnim slučajevima kada postoji nemogućnost ispunjenja važećih bezbjednosnih zahtjeva, utvrđenih međunarodnim standardima ili ako konstrukcija vozila ne omogućava fizički bezbjedan i operativno izvodljiv ulazak i izlazak lica sa invaliditetom. Takođe, propisano je da lice sa invaliditetom može sebi obezbijediti drugo lice da ga prati, pri čemu je prevoznik obavezan za to lice obezbijediti voznu kartu i kartu za prtljag. Stavom 7. ovog člana je propisano da ukoliko se licu sa invaliditetom i licu smanjene pokretljivosti, koje posjeduje voznu kartu, ne dozvoli ulazak u autobus, to lice može da bira da mu se vrate sredstva ili da putovanje nastavi razumnim alternativnim prevozom.

Član 61d. propisuje mogućnost uspostavljanja nediskriminirajućih uslova pristupa prevozu lica sa invaliditetom, da ih javno objavljuju, a na zahtjev putnika dostavljaju u materijalnom obliku.

Član 61đ. propisuje obavezu saradnje između prevoznika i autobuskih stanica da bi obezbijedili pomoć licima sa invaliditetom ili licima sa smanjenom pokretljivošću, da se takva pomoć pruža besplatno, kao i da je autobuska stanica obavezna da odredi mjesto na kojem lica sa invaliditetom ili lica sa smanjenom pokretljivošću mogu prijaviti svoj dolazak i zatražiti pomoć.

Član 61e. propisuje odgovornost prevoznika i autobuske stanice ako su prouzrokovali gubitak ili oštećenje invalidskih kolica ili druge opreme za kretanje lica sa invaliditetom ili licima sa smanjenom pokretljivošću, a ako je potrebno, obezbjeđuju privremenu zamjensku opremu ili uređaje.

Član 61ž. propisuje obavezu prevoznika, ako opravdano očekuje da će prevoz biti otkazan ili će kasniti više od 120 minuta, da ponudi izbor između nastavka ili preusmjerenja putovanja prvom prilikom ili nadoknadu visine vozne karte, a u suprotnom, putnik ima pravo na nadoknadu štete u iznosu od 50% od cijene vozne karte i 50% od cijene karte za prtljag, a ako u toku putovanja dođe do kvara autobusa, prevoznik je dužan da obezbijedi drugi autobus.

Član 61z. propisuje da u slučaju otkazivanja ili kašnjenja linijskog prevoza lica u polasku sa autobuske stanice, prevoznik i autobuska stanica su dužni da o tome obavijeste putnike, što je moguće prije, a najkasnije 30 minuta nakon planiranog polaska.

Član 61i. propisuje obavezu prevoznika da obezbijedi lake obroke, jelo i piće, hotelsku sobu ili drugi smještaj, u slučaju otkazivanja ili kašnjenja pri polasku za više od 90 minuta, za putovanje koje traje više od tri časa.

Član 61j. propisuje prava putnika na informacije o pravima putnika, pravo putnika na prigovor nadležnom inspeksijskom organu.

Odredbe člana 61k. su upućujućeg karaktera i odnose se na primjenu odredaba ovog zakona u zavisnosti od dužine putovanja.

Članom 17. propisuje se novi član 62a, koji definiše obavezu Ministarstva da uvede Sistem ocjene rizika za prevoznike, a koji se sastoji od tri kategorije povreda, i to: vrlo teška povreda, teška povreda i manja povreda, kao i da ministar donosi pravilnik kojim se propisuju bliže odredbe o Sistemu ocjene rizika za prevoznike, kategorije povreda koje je načinio prevoznik, period i obim kontrole i dr.

Članom 18. mijenja se postojeći član 64. i definiše inspeksijski nadzor nad radom stanica za tehnički pregled vozila, a jedinici lokalne samouprave, odnosno privrednoj komori nalaže sprovođenje ili poništavanje ili ponavljanje postupka usklađivanja i registracije redova vožnje na način utvrđen zakonskim i podzakonskim propisima. Preciznije je definisano isključivanje vozila iz saobraćaja u slučaju obavljanja nelegalne djelatnosti prevoza, prevoz i deponovanje oduzetih vozila.

Čl. 19. i 20. propisuju izmjene čl. 65. i 66. koji propisuju kaznene odredbe. Naime, izmjenama člana 65. podignuta je visina kaznenih odredaba s ciljem strožeg sankcionisanja nelegalnog prevoza, a izmjenama člana 66. unesene su nove odredbe koje se odnose na sankcionisanje prekršaja koji se odnose na prava putnika u javnom prevozu.

Članom 21. mijenja se član 73. radi usklađivanja sa predloženim izmjenama i dopunama zakona.

Član 22. propisuje period stupanja na snagu ovog zakona.

VI RAZLIKE PRIJEDLOGA U ODNOSU NA NACRT ZAKONA

Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prevozu u drumskom saobraćaju Republike Srpske usvojen je na 21. redovnoj sjednici Narodne skupštine Republike Srpske, održanoj 26. aprila 2022. godine.

U odnosu na tekst Nacrta, u tekstu Prijedloga zakona došlo je do sljedećih izmjena:

- U članu 2. Prijedloga (član 2. Nacrta), kojim se mijenja član 8. Zakona, dodati su novi st. 8, 9. i 10. kojim se propisuju izuzeća od stava 1. ovog člana, a u vezi sa pravom upravljanja motornim vozilima prilikom vršenja prevoza za vlastite potrebe.
- Dodat je novi član 3. Prijedloga kojim se dopunjuju st. 5 i 6. člana 9. zakona, a koji se odnose na izvod iz licence, jer se izvod iz licence izdaje samo za motorno vozilo. Pored toga, stav 7. istog člana je obrisan, jer je utvrđeno da uslovi za izdavanje licence, koje izdaje Ministarstvo komunikacija i transporta BiH, nisu usklađeni sa ovim zakonom i zakonodavstvom EU (npr. u pogledu dobrog ugleda i stručne osposobljenosti prevoznika).
- U članu 16. Prijedloga (član 15. Nacrta), kojim se dodaje član 61đ, u stavu 3. u tački 2) riječi: „ako se u vozilu osim vozača nalazi i drugo osoblje“ brišu se.
- Dodat je novi član 21. Prijedloga, kojim se u članu 73. u stavu 1. mijenjaju t. 1) i 2) radi usklađivanja sa predloženim izmjenama i dopunama zakona.

Tokom izrade Prijedloga zakona razmatrani su komentari na Nacrt zakona koji su dali narodni poslanici. U Prijedlog su ugrađeni prijedlozi narodnog poslanika Tomice Stojanovića (član 2. Prijedloga), Maksima Skoke (član 15. Prijedloga), Nedeljka Glamočaka (član 2. Prijedloga) i Gordane Vidović (član 2. Prijedloga).

Ostali komentari narodnih poslanika odnosili su se uglavnom na pitanja koja nisu predmet ovog zakona nego Zakona o javnim putevima, Zakona o bezbjednosti saobraćaja na putevima Republike Srpske, Zakona o osnovama bezbjednosti saobraćaja na putevima u BiH

i podzakonskih akata donesenih na osnovu tih zakona ili nekih drugih propisa i njihove dosljedne primjene.

U vezi sa navodom narodnog poslanika Tomice Stojanovića po pitanju obaveznih dokumenta u vozilu prevoznika iz Federacije BiH, a kojim se vrši prevoz na području Republike Srpske, naglašavamo da prevoznici sa sjedištem u Republici Srpskoj nisu diskriminirani, tj. u neravnopravnom položaju primjenom ove odredbe zakona. Naime, članom 10. zakona predviđena su izuzeća od obaveze posjedovanja licence prevoznika, izvoda iz licence i legitimacije za vozača motornog vozila kod određenih kategorija prevoza. Primjenom ovog člana riješiće se problem „kabotaže“ unutar Bosne i Hercegovine i olakšati rad inspeksijskih organa prilikom kontrole prevoznika sa sjedištem u Federaciji Bosne i Hercegovine. O pitanju inspeksijskog nadzora, naglašavamo da je članom 7. Prijedloga precizno definisan zabranjeni, odnosno nelegalni javni prevoz lica. Članom 17. Prijedloga proširene su upravne mjere inspeksijskih organa, a članom 19. Prijedloga povećane su kaznene odredbe za nelegalan prevoz, čime je kreiran adekvatan alat za rad inspeksijskih organa. Po pitanju organizacije taksi prevoza, naglašavamo da je članom 3. Zakona propisano da jedinica lokalne samouprave uređuje način, organizaciju i uslove za vršenje taksi prevoza na svojoj teritoriji. Prije donošenja propisa kojim uređuje taksi prevoz, jedinica lokalne samouprave je dužna da pribavi mišljenje Ministarstva saobraćaja i veza i da postupi po njemu.

Kada je u pitanju diskusija narodnog poslanika Maksima Skoke po pitanju informacija o pravima lica sa invaliditetom i lica smanjene pokretljivosti na dva strana jezika na autobuskim stanicama i kod prevoznika, naglašavamo da je ovim odredbama Prijedloga zakona preuzeta u potpunosti Regulativa o pravima putnika u javnom prevozu, a da je prilikom izrade Nacrta zakona ovo pitanje usaglašeno sa prevoznicima i autobuskim stanicama, tj. utvrđeno je da im ove odredbe ne stvaraju značajne troškove, a da je sa aspekta korisnika prevoza veoma korisno. Po pitanju diskusije u vezi sa stručnom osposobljenošću vozača, naglašavamo da je ovo pitanje riješeno u članu 8. stav 3. tačka 1) Prijedloga zakona, gdje je predviđeno da se početna kvalifikacija stiče stručnom obukom za profesionalno upravljanje vozilom, koja se vrši u skladu sa propisima iz oblasti obrazovanja odraslih. Dakle, lica koja imaju završeno srednjoškolsko obrazovanje, bilo koje struke, mogu da se uz dodatnu obuku osposobe za vozača motornog vozila. Zavod za obrazovanje odraslih uspješno realizuje ovu obuku od 2017. godine. Kada je u pitanju vanredni tehnički pregled autobusa za prevoz djece predškolskog uzrasta, učenika i studenata (ekskurzije, izleti i sl.), naglašavamo da je u prethodnom periodu urađena sveobuhvatna analiza i da je utvrđeno da je obaveza vanrednog tehničkog pregleda u roku od 72 časa u odnosu na vrijeme počinjanja prevoza neadekvatna. Naime, autobusi imaju redovan i šestomjesečni pregled, preventivne preglede u sklopu aktivnosti u vezi sa bezbjednošću saobraćaja, te vanredne preglede od strane kontrolnih organa. Takođe, analizirajući okruženje i EU utvrdili smo da je taj period od 15 dana opravdan.

U vezi diskusije narodnog poslanika Nedeljka Glamočaka u vezi sa visinom kaznenih odredaba, naglašavamo da se predložene odredbe odnose isključivo na nelegalan prevoz, a ne na neuredan prevoz. Prilikom izrade Nacrta aktivno učešće su imali privrednici preko Privredne komore Republike Srpske. U prethodnom periodu su preduzete brojne aktivnosti na suzbijanju sive ekonomije i nelegalnog prevoza. Međutim, utvrđeno je da visina kaznenih odredaba ne odgovara stanju na terenu. Naime, više kaznene odredbe će uticati na poboljšanje discipline i smanjenje sive ekonomije ili, u suprotnom, na veće troškove u slučaju kršenja odredaba zakona nelegalnim prevoznicima.

Dio diskusije narodnog poslanika Gordane Vidović odnosi se na pitanje prevoza stvari za vlastite potrebe u okviru porodičnog poljoprivrednog gazdinstva. Naglašavamo da je članom 60. stav 2. Zakona propisano da motornim vozilom namijenjenim za prevoz za

vlastite potrebe, osim lica koje je zaposleno kod vlasnika, odnosno korisnika vozila, može upravljati vlasnik, odnosno korisnik vozila, kao i član porodice nosioca poljoprivrednog gazdinstva. S obzirom na to da navedena lica nisu obuhvaćena članom 2. Prijedloga, u vozilu se moraju nalaziti dokumenta propisana članom 60. stav 4. Zakona. Kada je u pitanju diskusija u vezi sa stajanjem autobusa na nepropisnim mjestima, autobuskim stajalištima i sl., naglašavamo da je to pitanje obrađeno čl. 7, 11. i 17. Prijedloga. Diskusija u vezi sa ljekarskim uvjerenjem odnosi se na pitanja koja su propisana Zakonom o osnovama bezbjednosti saobraćaja na putevima u BiH i podzakonskim aktima donesenim na osnovu tog zakona, a koji se donose na nivou BiH.

Diskusija narodnog poslanika Miladina Stanića po pitanju kaznenih odredaba odnosi se na širi spektar pitanja. Prvenstveno naglašavamo da se predložene odredbe odnose isključivo na nelegalan prevoz, a ne na neuređan prevoz. Povećanje kaznenih odredaba u ovom dijelu je potrebno radi suzbijanja sive ekonomije i nelegalnog prevoza, a s ciljem poboljšanja rada registrovanih prevoznika. Dio navoda se odnosi na prekršaje koji nisu predmet ovog zakona nego Zakona o radnom vremenu, obaveznim odmorima mobilnih radnika i uređajima za evidentiranje u drumskom prevozu (npr. prekoračenje radnog vremena, vremena vožnje, upotreba magnetna, kartice drugog vozača i sl.) i Zakonom o osnovama bezbjednosti saobraćaja na putevima u BiH (npr. zabranjeno skretanje, prekoračenje brzine).

Ostale diskusije nisu se odnosile na predmet Zakona, te nisu ni razmatrane prilikom izrade ovog prijedloga.

VII PROCJENA UTICAJA ZAKONA, DRUGIH PROPISA I OPŠTIH AKATA NA UVOĐENJU NOVIH, IZMJENU ILI UKIDANJE POSTOJEĆIH FORMALNOSTI KOJE OPTEREĆUJU PRIVREDNO POSLOVANJE

Uvidom u sprovedeni proces metodologije kratke procjene uticaja propisa na Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prevozu u drumskom saobraćaju Republike Srpske, Ministarstvo privrede i preduzetništva u Mišljenju broj: 18.06-020-1960/22 od 22. juna 2022. godine konstatuje sljedeće:

- Donošenje ovog zakona predviđeno je Programom rada Vlade Republike Srpske i Programom rada Narodne skupštine Republike Srpske za 2022. godinu.
- Obrađivač je analizirao postojeće stanje i definisao problem u Obrascu o sprovođenju skraćenog PUP-a u pripremi i izradi Prijedloga i isti je sastavni dio „Razloga za donošenje zakona“.
- Obrađivač je definisao ciljeve koji se žele postići donošenjem zakona.
- Obrađivač je naveo da su obavljene konsultacije sa relevantnim institucijama, Unijom udruženja poslodavaca Republike Srpske i Udruženjem prevoznika za unutrašnji i međunarodni transport Republike Srpske. Prijedlog zakona objavljen je na internet stranici Ministarstva saobraćaja i veza, a ostavljen je i rok u kome svi zainteresovani subjekti mogu da dostave svoje komentare.
- Prilikom utvrđivanja opcija za rješenje problema, obrađivač je naveo da je donošenje izmjena i dopuna zakona optimalna opcija za rješenje problema.

U vezi sa uticajem na poslovno okruženje, obrađivač je naveo da će Prijedlog pozitivno uticati na poslovno okruženje. Naime, Prijedlogom su preciznije propisane pojedine odredbe zakona, naročito ograničenja u vršenju javnog prevoza, te se očekuje da će predložene izmjene i dopune uticati na povećanje konkurentnosti registrovanih prevoznika i uspostavljanje tržišta prevoza u drumskom saobraćaju, u kojem bi se primjenjivali jednaki uslovi na tržištu i jednaka pravila u pogledu pristupa tržištu, te na taj način postići racionalizacija tržišta. Obrađivač navodi da su Prijedlogom zakona brisane odredbe, koje se

odnose na licence izdate od strane Ministarstva komunikacija i transporta BiH, jer iste nisu bile usaglašene sa zakonodavstvom EU, ali ni sa odredbama ovog zakona (npr. u pogledu dobrog ugleda, finansijske sposobnosti, stručne osposobljenosti prevoznika i slično). Prema navodima obrađivača postojeće rješenje je stavilo prevoznike, koji posjeduju licence prevoznika, izdate od Ministarstva saobraćaja i veza, u neravnopravan poslovni položaj, zbog čega je bilo nužno izvršiti predmetne izmjene zakona. Međutim, predmetne izmjene će zahtijevati i određeni stepen prilagođavanja prevoznika. Naime, prema važećem zakonu prevoznici koji su posjedovali odgovarajuće licence izdate od strane Ministarstva komunikacija i transporta BiH mogli su obavljati prevoz lica i stvari u međunarodnom drumskom saobraćaju bez posjedovanja licence Ministarstva saobraćaja i veza. To više neće biti slučaj, jer su predmetnim izmjenama i dopunama brisane odredbe koje su predviđale ovu mogućnost, a što će stvoriti troškove i zahtijevati određena prilagođavanja prevoznika. Prijedlogom su propisane više novčane kazne za prekršaje, što može uticati na poboljšanje discipline i smanjenje sive ekonomije ili, u suprotnom, na veće troškove u slučaju kršenja odredbi zakona. Osim toga, Prijedlogom je preciznije regulisana prodaja voznih karata putem interneta, obaveza zaključivanja ugovora o prodaji voznih karata i naknada za uslugu provizije od prodaje voznih karata, čime se suzbija siva ekonomija i doprinosi pravnoj sigurnosti i izvjesnosti. Prijedlogom su propisana veća prava putnika, te se shodno pravima putnika u propisanim slučajevima, mogu očekivati i veći troškovi za prevoznike i autobusne stanice.

U vezi sa uticajem na javne budžete, obrađivač je naveo da je Prijedlogom propisana obaveza Ministarstva saobraćaja i veza da uspostavi Registar legitimacija za vozača motornog vozila i Sistem ocjene rizika za prevoznike, za koju nisu potrebna dodatna sredstva u budžetu. Takođe, primjenom ostalih odredbi Prijedloga može se očekivati indirektan pozitivan uticaj na javne budžete.

U vezi sa socijalnim uticajima, obrađivač je naveo da će Prijedlog imati pozitivne uticaje, u pogledu povećanja bezbjednosti drumskog saobraćaja, poboljšanja kvaliteta usluge prevoza i povećanja dostupnosti informacija. Naime, očekuje se pozitivan uticaj na sve građane, a naročito na posebno ranjive društvene grupe i pojedince, jer su Prijedlogom propisana veća prava svih putnika, kao i lica sa invaliditetom i lica smanjene pokretljivosti, odnosno prava u slučaju smrti ili povreda i gubitka ili oštećenja prtljaga, prava lica sa invaliditetom i lica smanjene pokretljivosti, prava putnika u slučaju kašnjenja ili otkazivanja i prava putnika na informacije i prigovore.

U vezi sa uticajem na životnu sredinu, obrađivač je naveo da Prijedlog ne utiče na životnu sredinu.

Prijedlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prevozu u drumskom saobraćaju Republike Srpske nisu propisane formalnosti za građane i poslovni sektor u Republici Srpskoj.

Ministarstvo privrede i preduzetništva utvrdilo je da je obrađivač, prilikom primjene skraćenog procesa procjene uticaja propisa, postupio u skladu sa metodologijom propisanom u t. VI i VIII Odluke o sprovođenju procesa procjene uticaja propisa u postupku izrade propisa.

Sugeriše se obrađivaču da postupi u skladu sa tačkom XV Odluke o sprovođenju procesa procjene uticaja propisa prilikom izrade podzakonskih akata.

VIII UČEŠĆE JAVNOSTI U IZRADI ZAKONA

Pri izradi ovog prijedloga konsultovani su: Ministarstvo finansija, Ministarstvo trgovine i turizma, Ministarstvo pravde, Ministarstvo za ekonomske odnose i regionalnu saradnju, Republička uprava za inspeksijske poslove, Gender centar, Privredna komora

Republike Srpske, područne privredne komore, Zanatsko-preduzetnička komora, jedinice lokalne samouprave, Unija udruženja poslodavaca Republike Srpske i Udruženje prevoznika za unutrašnji i međunarodni transport Republike Srpske.

Prijedlog zakona je objavljen na internet stranici Ministarstva i ostavljen je rok svim zainteresovanim subjektima da dostave svoje komentare.

IX FINANSIJSKA SREDSTVA I EKONOMSKA OPRAVDANOST DONOŠENJA ZAKONA

Za usvajanje i sprovođenje ovog zakona nije potrebno izdvojiti sredstva iz budžeta Republike Srpske.

ZAKON O PREVOZU U DRUMSKOM SAOBRAĆAJU REPUBLIKE SRPSKE
(Tekst predloženih izmjena i dopuna ugrađen u osnovni tekst Zakona)

Član 4.

(1) Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

1) autobus je motorno vozilo namijenjeno za prevoz lica koje pored sjedišta za vozača ima više od osam sjedišta,

2) vozilo je svako motorno ili priključno vozilo, ili skup vozila kojim se vrši prevoz lica ili stvari u drumskom saobraćaju,

3) minimalno vrijeme vožnje je najmanje vrijeme vožnje između autobuskih stanica ili autobuskih stajališta, odnosno između autobuskih stanica i autobuskih stajališta iz važećeg daljinara,

4) najveća dozvoljena masa vozila je masa vozila zajedno sa njegovom nosivošću,

5) priključno vozilo je vozilo namijenjeno da bude vučeno vozilom na motorni pogon, bilo da je konstruisano kao prikolica ili kao poluprikolica,

6) registar prevoznika je pregled svih prevoznika koji posjeduju licencu prevoznika, a koji je javno dostupan posredstvom objavljivanja na internet stranici Ministarstva,

7) relacija je rastojanje između autobuskih stanica, autobuskih stajališta, odnosno autobuskih stanica i autobuskih stajališta na autobuskoj liniji ili između dva mjesta iz putnog lista u vanlinijskom prevozu,

8) teretno vozilo je svako motorno vozilo koje je namijenjeno za prevoz tereta,

9) trasa je putanja kretanja vozila u obavljanju prevoza lica i stvari,

10) kašnjenje predstavlja vremensku razliku između vremena predviđenog polaska u javnom linijskom prevozu lica prema utvrđenom redu vožnje i vremena stvarnog polaska,

11) lice sa invaliditetom ili lice smanjene pokretljivosti je bilo koje lice čija je pokretljivost pri korišćenju prevoza smanjena radi fizičkog invaliditeta (čulnog ili motoričkog, trajnog ili privremenog), intelektualnog invaliditeta ili oštećenja, ili bilo kojeg drugog uzroka invaliditeta, ili radi starosti, te čija situacija zahtijeva odgovarajuću pažnju i prilagođavanje njenim posebnim potrebama da bi dobila uslugu koja je dostupna svim putnicima,

12) otkazivanje predstavlja neizvršavanje prethodno planiranog linijskog prevoza lica,

13) provizija za prodaju karata je naknada za izvršenu uslugu prodaje vozne karte,

14) putnik je lice koje, na osnovu ugovora ili druge odgovarajuće isprave, ima pravo na prevoz,

15) Registar legitimacija za vozača motornog vozila je pregled svih vozača koji posjeduju legitimaciju za vozača motornog vozila, a koji je javno dostupan posredstvom objavljivanja na internet stranici Ministarstva,

16) rezervacija je rezervisanje sjedišta u autobusu u linijskom prevozu lica na registrovanom redu vožnje,

17) ugovor o prevozu je ugovor koji zaključuju prevoznik i putnik u javnom linijskom prevozu lica (vozna karta) ili ugovor koji zaključuju prevoznik i naručilac prevoza u javnom vanlinijskom prevozu lica za pružanje jednog ili više prevoza.

(2) Gramatički izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu za označavanje muškog ili ženskog roda podrazumijevaju oba pola.

Član 8.

(1) Motornim vozilom namijenjenim za javni prevoz i prevoz za vlastite potrebe može upravljati vozač koji:

1) je stručno osposobljen,

2) je zasnovao radni odnos na puno radno vrijeme od 40 časova sedmično kod vlasnika, odnosno korisnika vozila,

3) ispunjava uslove utvrđene propisima o bezbjednosti saobraćaja na putevima.

(2) Stručna osposobljenost vozača iz stava 1. ovog člana podrazumijeva sticanje početne kvalifikacije i obavezno redovno periodično osposobljavanje.

(3) Početna kvalifikacija vozača stiče se:

1) stručnom obukom za profesionalno upravljanje vozilom, koja se vrši u skladu sa propisima iz oblasti obrazovanja odraslih,

2) završenim najmanje trećim stepenom obrazovanja saobraćajne struke – vozač motornog vozila ili najmanje četvrtim stepenom obrazovanja saobraćajne struke drumskog smjera, ili

3) ako je do 1992. godine stekao kvalifikaciju vozača motornog vozila.

(4) Obaveza stručne osposobljenosti iz stava 2. ovog člana ne odnosi se na vozače koji upravljaju motornim vozilima:

1) sa najviše 1 + 8 registrovanih sjedišta,

2) čija je najveća dopuštena masa do 3.500 kg,

3) čija maksimalna dozvoljena brzina kretanja ne prelazi 45 km/h,

4) koja se koriste za prevoz za vlastite potrebe lica,

5) koja koriste nosioci poljoprivrednog gazdinstva koji vrše prevoz stvari za vlastite potrebe, pri čemu nosivost vozila ili skupa vozila ne prelazi 5.000 kg,

6) koja koristi vojska, civilna zaštita, vatrogasna služba, Ministarstvo unutrašnjih poslova ili su pod njihovom kontrolom,

7) specijalne namjene (sanitetska vozila, vozila za odvoz smeća, pogrebna vozila, vozila za prevoz pčela, luna-park, test vožnje, nova ili prepravljena vozila koja još nisu puštena u saobraćaj i slično).

(5) Redovno periodično osposobljavanje iz stava 2. ovog člana vrši se, u skladu sa propisima iz oblasti obrazovanja odraslih, svakih pet godina.

(6) Obavezno je da se u motornom vozilu iz stava 4. t. 2), 3), 4) i 5) ovog člana nalazi dokaz da je vozač koji upravlja tim vozilom u radnom odnosu kod vlasnika, odnosno korisnika vozila.

(7) Dokaz iz stava 6. ovog člana može biti kopija prijave za penziona i invalidsko osiguranje, odnosno kopija obrasca poreske uprave o uplati doprinosa.

(8) Izuzetno od stava 1. ovog člana motornim vozilom, koja koriste nosioci poljoprivrednog gazdinstva koji vrše prevoz stvari za vlastite potrebe, pri čemu nosivost vozila ili skupa vozila ne prelazi 5.000 kg, može upravljati vozač koji:

1) je u radnom odnosu kod vlasnika, odnosno korisnika vozila,

2) ispunjava uslove utvrđene propisima o bezbjednosti saobraćaja na putevima.

(9) Izuzetno od stava 1. ovog člana motornim vozilom, koja koriste pravna lica i preduzetnici, koji vrše prevoz stvari za vlastite potrebe, isključivo sa teretnim motornim vozilima ili skupom vozila, pri čemu najveća dopuštena masa vozila ne prelazi 3.500 kg, može upravljati vozač koji:

1) je u radnom odnosu kod vlasnika, odnosno korisnika vozila,

2) ispunjava uslove utvrđene propisima o bezbjednosti saobraćaja na putevima.

(10) Izuzetno od stava 1. ovog člana motornim vozilom namijenjenim za prevoz lica za vlastite potrebe može upravljati vozač koji:

1) je u radnom odnosu kod vlasnika, odnosno korisnika vozila,

2) ispunjava uslove utvrđene propisima o bezbjednosti saobraćaja na putevima.

(11) Legitimacija za vozača motornog vozila je isprava koju izdaje Ministarstvo i kojom se, u skladu sa ovim zakonom, dokazuje pravo upravljanja vozilima namijenjenim za vršenje pojedinih vrsta prevoza.

(12) O izdatim legitimacijama iz stava 11. ovog člana Ministarstvo vodi Registar legitimacija za vozača motornog vozila (u daljem tekstu: Registar vozača) u obliku elektronske baze podataka.

(13) U Registar vozača iz stava 12. ovog člana upisuju se podaci o vozačima kojima je izdata legitimacija za vozača motornog vozila.

(14) Podaci iz Registra vozača su javni i dostupni svim fizičkim i pravnim licima na internet stranici Ministarstva, izuzev onih podataka koji se ne objavljuju u skladu sa propisima o zaštiti ličnih podataka, kao i propisima o tajnosti podataka i poslovnoj tajni.

(15) Ministar donosi pravilnik kojim se razrađuju stručno osposobljavanje vozača, uslovi i postupak izdavanja legitimacije za vozača motornog vozila.

Član 9.

(1) Pored opštih uslova iz člana 6. ovog zakona, prevoznik je obavezan da ispunjava i sljedeće posebne uslove za vršenje prevoza lica i stvari:

1) tehničke uslove, odnosno da ima u vlasništvu ili drži po osnovu lizinga motorno vozilo koje ispunjava tehničko-eksploatacione i ekološke uslove za pojedine vrste prevoza, i to najmanje:

1. dva autobusa za vršenje javnog linijskog prevoza lica,
2. jedan autobus za vršenje javnog vanlinijskog prevoza lica,
3. jedno teretno motorno vozilo za vršenje prevoza stvari,

2) uslove koji se odnose na dobar ugled,

3) uslove u vezi sa finansijskim položajem i

4) uslove u vezi sa stručnom osposobljenošću.

(2) Ispunjavanjem uslova iz stava 1. ovog člana prevoznik stiče pravo na licence prevoznika.

(3) Licenca prevoznika je odobrenje koje se izdaje za vršenje određene vrste prevoza.

(4) Licence iz stava 2. ovog člana izdaje Ministarstvo, na period od deset godina.

(5) Na zahtjev prevoznika Ministarstvo izdaje i odgovarajući broj izvoda iz licence čiji broj odgovara broju **motornih** vozila sa kojima prevoznik raspolaže, na period važenja licence prevoznika iz stava 3. ovog člana.

(6) Izvod iz licence je odobrenje za **motorno** vozilo kojim se vrši prevoz lica ili stvari.

(7) Ministar donosi pravilnik kojim se razrađuju uslovi i postupak izdavanja licence prevoznika, izvoda iz licence i način označavanja vozila.

Član 12.

(1) U vozilu kojim se vrši prevoz obavezno je da se nalazi original potvrda o registraciji vozila, potvrda o izvršenom redovnom tehničkom pregledu, izvod iz licence, legitimacija za vozača motornog vozila i putni nalog za vozilo propisno izdat, ovjeren i popunjen.

(2) Putni nalog je dokument kojim se odobrava upotreba vozila.

(3) Obavezi izdavanja putnog naloga iz stava 1. ovog člana ne podliježu taksi vozila, vozila auto-škola, rentakar vozila, vozila u vlasništvu preduzetnika ili nosioca poljoprivrednog gazdinstva u vršenju prevoza za vlastite potrebe i putnička motorna vozila sa najviše 1 + 8 registrovanih sjedišta u vlasništvu fizičkih lica, preduzetnika i pravnih lica, osim javnih preduzeća i budžetskih korisnika.

(4) Ministar donosi pravilnik kojim se propisuje obrazac, sadržaj i način popunjavanja putnog naloga.

(5) U vozilu prevoznika koji su registrovani na području Federacije Bosne i Hercegovine ili Brčko Distrikta BiH, a kojim se vrši prevoz na području Republike Srpske, obavezno je da se nalaze dokumenta i isprave u skladu sa propisima Federacije Bosne i Hercegovine ili Brčko Distrikta BiH koji uređuju oblast prevoza u drumskom saobraćaju.

Član 13.

(1) Vozila kojima se vrši prevoz podliježu redovnim i vanrednim tehničkim pregledima u skladu sa odredbama propisa o bezbjednosti saobraćaja.

(2) Izuzetno, na autobusima kojima se vrši povremeni organizovani vanlinijski prevoz djece predškolskog uzrasta, učenika i studenata (ekskurzije, izleti i slično) obavezan je vanredni tehnički pregled koji nije stariji od **15 dana** u odnosu na vrijeme počinjanja prevoza.

(3) Tehničke preglede vozila vrše stanice tehničkog pregleda vozila u skladu sa odredbama ovog zakona i propisima o bezbjednosti saobraćaja na putevima.

(4) Kontrolori tehničke ispravnosti vozila, a koji su zaposleni u stanicima za tehnički pregled vozila, obavezni su svako vozilo pregledati u skladu sa odgovarajućim zakonskim i podzakonskim propisima.

(5) Obavezno je da su uređaji i oprema koji se nalaze na stanicima za tehnički pregled vozila ispravni i redovno baždareni.

Član 14.

(1) Prema vrsti prevoza, javni prevoz se dijeli na javni prevoz lica i javni prevoz stvari.

(2) Prema teritorijalnom značaju, javni prevoz se dijeli na republički prevoz i prevoz na teritoriji jedinice lokalne samouprave.

(3) Prema karakteru, javni prevoz se dijeli na međunarodni, međuentitetski i unutrašnji.

(4) Javni prevoz lica i stvari može se vršiti vlastitim motornim vozilom ili motornim vozilom pribavljenim posredstvom lizinga.

Član 14a.

(1) Međunarodni prevoz, u smislu ovog zakona, je prevoz pri čijem se obavljanju prelazi najmanje jedna državna granica, a prevoz se može obavljati kao prevoz lica ili stvari u dovozu iz druge države u Bosnu i Hercegovinu, u odvozu iz Bosne i Hercegovine za drugu državu ili u tranzitu kroz Bosnu i Hercegovinu, koji počinje ili završava na teritoriji Republike Srpske ili tranzitira preko teritorije Republike Srpske.

(2) Međuentitetski prevoz, u smislu ovog zakona, je prevoz između Republike Srpske i Federacije Bosne i Hercegovine, kao i prevoz između Republike Srpske i Brčko Distrikta BiH.

(3) Unutrašnji prevoz, u smislu ovog zakona, je prevoz koji se obavlja između pojedinih mjesta na teritoriji Republike Srpske.

(4) Obavljanje prevoza iz stava 1. ovog člana vrši se u skladu sa odredbama potvrđenih međunarodnih sporazuma, uz poštovanje principa uzajamnosti, odredbama Zakona o međunarodnom i međuentitetskom drumskom prevozu, ovog zakona i drugih propisa donesenih na osnovu ovog zakona.

(5) Obavljanje prevoza iz stava 2. ovog člana vrši se u skladu sa odredbama Zakona o međunarodnom i međuentitetskom drumskom prevozu, ovog zakona i drugih propisa donesenih na osnovu ovog zakona.

Član 17.

(1) Javni prevoz lica vrši se kao linijski i vanlinijski.

(2) Zabranjen je javni prevoz lica putničkim automobilom ili autobusom koje vrši lice koje nema status prevoznika, ako prevoz vrši dva ili više puta tokom dana, sedmica ili mjeseci, pri čemu se vrši prevoz različite grupe lica, na istom ili sličnom prevoznom putu, ili se prevoze lica koja se ukrcavaju ili iskrcavaju na autobuskim stanicama, odnosno stajalištima, benzinskim stanicama, parking-prostorima ili na istim ili sličnim mjestima ukrcavanja ili iskrcavanja, a ta lica nisu u srodstvu sa licem koje upravlja vozilom i ne posjeduju voznu kartu za prevoz.

(3) Zabranjenim javnim prevozom lica iz stava 2. ovog člana naročito se smatra:

- 1) prevoz za koji je ugovorena ili naplaćena usluga,**
- 2) prevoz koji se vrši na relacijama na kojima postoji linijski prevoz,**
- 3) prevoz „od vrata do vrata“,**
- 4) prevoz koji se vrši na osnovu javnog oglašavanja.**

(4) U cilju utvrđivanja zabranjenog prevoza iz stava 2. ovog člana, inspeksijski organ može utvrđivati da li je lice koje upravlja vozilom (vlasnik ili korisnik vozila) u mogućnosti da iz sopstvenih prihoda, odnosno prihoda ostvarenih po osnovu rada, socijalnih ili penzijskih primanja finansira iznos troškova za gorivo koje je utrošeno za razliku broja pređenih kilometara u trenutku vršenja inspeksijske kontrole i broja pređenih kilometara evidentiranih u zapisniku o posljednjem tehničkom pregledu.

Član 23a.

(1) Prodaja voznih karata posredstvom interneta iz člana 23. stav 3. ovog zakona može se vršiti preko daljinske trgovine, i to: elektronske prodavnice, elektronske platforme, internet stranice, internet portala i mobilnih aplikacija.

(2) Prodaju voznih karata iz stava 1. ovog člana, osim autobuskih stanica i terminala, može vršiti i turistička agencija kojoj je prevoznik povjerio prodaju voznih karata, poslovnica prevoznika ili registrovana daljinska trgovina u Republici Srpskoj.

(3) Za organizovanje prodaje voznih karata iz stava 1. ovog člana obavezno se zaključuje ugovor između prevoznika, autobuske stanice ili terminala i registrovane daljinske trgovine u Republici Srpskoj.

(4) Naknada za uslugu provizije ostvarena na osnovu prodaje voznih karata iz stava 1. ovog člana dijeli se u omjeru 50 : 50 između autobuske stanice ili terminala i registrovane daljinske trgovine u Republici Srpskoj.

(5) Za organizovanje prodaje voznih karata iz člana 23. ovog zakona u turističkim agencijama, kojima je prevoznik povjerio prodaju voznih karata, zaključuje se ugovor između prevoznika, autobuske stanice i turističke agencije.

(6) Naknada za uslugu provizije ostvarena na osnovu prodaje voznih karata iz stava 5. ovog člana dijeli se u omjeru 50 : 50 između turističke agencije i autobuske stanice.

Član 40.

(1) Prevoznik je dužan da obezbijedi prodaju voznih karata, registrovani red vožnje i cjenovnik usluga u objektu autobuske stanice, odnosno terminala.

(2) Autobuska stanica i terminali obavezni su da vrše prodaju voznih karata u korist prevoznika u skladu sa redom vožnje i cjenovnikom iz stava 1. ovog člana, te u cijelosti prevozniku isplate naplaćena sredstva, najmanje jednom mjesečno.

(3) Autobuske stanice i terminali vrše prodaju voznih karata u korist prevoznika za bilo koju autobusku liniju u skladu sa registrovanim redom vožnje i cjenovnikom.

(4) Za organizovanje prodaje voznih karata iz stava 3. ovog člana zaključuje se ugovor između prevoznika, autobuske stanice koja vrši prodaju voznih karata i autobuske stanice na kojoj putnik započinje novu vožnju.

(5) Naknada za uslugu provizije ostvarena na osnovu prodaje voznih karata iz stava 4. ovog člana dijeli se u omjeru 50 : 50 između autobuskih stanica.

Član 42.

(1) Autobuska stanica i terminali obavezno se označavaju nazivom: „Autobuska stanica“ ili „Terminal“ sa ispisom mjesta u kojem se nalazi.

(2) Autobuske stanice i terminali obavezni su da počnu pružati usluge najmanje pola sata prije prvog polaska, odnosno dolaska autobusa.

(3) Službena lica u autobuskoj stanici ili terminalu dužna su da koriste jednoobraznu odjeću i posjeduju istaknute identifikacione oznake.

(4) Autobuska stanica je dužna da sistematizuje sve registrovane redove vožnje po relacijama i vremenima odlaska i dolaska i da ih istakne na mjestu predviđenom za isticanje redova vožnje.

(5) Autobuske stanice i terminali obavezni su da inspekcijskim organima dostavljaju izvještaj o održanim polascima prevoznika, a prema registrovanim redovima vožnje, do 20. u tekućem mjesecu za prethodni mjesec.

Član 47.

(1) Vanlinijski prevoz lica je prevoz unaprijed poznate grupe lica za koji se relacija, cijena prevoza, visina naknade za sporedne usluge izvršene za potrebe lica i prtljaga koji se prevoze i drugi uslovi utvrđuju ugovorom između prevoznika i naručioca prevoza.

(2) Ugovor iz stava 1. ovog člana, osim za ugovoreni vanlinijski prevoz, koji je prevoznik zaključio sa fizičkim licem koje nema status preduzetnika, obavezno se ovjerava kod organa nadležnog za ovjeru (nadležni organ jedinice lokalne samouprave ili notar).

(3) U vanlinijskom prevozu prevoznik može za jednu vožnju zaključiti samo jedan ugovor, koji je obavezno numerisan i zaključen samo sa jednim naručiocem prevoza.

(4) Ugovor iz stava 1. ovog člana obavezno se nalazi u autobusu.

(5) Ulazak lica u autobus i njihov izlazak u vanlinijskom prevozu lica vrši se na autobuskim stanicama, odnosno terminalima.

(6) Izuzetno od stava 5. ovog člana, jedinica lokalne samouprave može odrediti mjesta na kojima je dozvoljeno bezbjedno ukrcavanje, odnosno iskrcavanje putnika na teritoriji te jedinice lokalne samouprave.

(7) Prevozniku koji obavlja vanlinijski prevoz nije dozvoljeno ukrcavati i iskrcavati putnike na terminalima i autobuskim stajalištima bez odobrenja jedinice lokalne samouprave.

Član 49.

(1) Vanlinijski prevoz lica može se obavljati kao povremeni, naizmjenični i ugovoreni.

(2) Povremeni vanlinijski prevoz lica je:

1) kružna vožnja zatvorenih vrata (izletničko, turističko i slično putovanje) koje počinje i završava u istom polaznom mjestu, pri čemu se ista grupa prevozi istim vozilom na cijeloj relaciji saobraćanja, bez usputnih primanja i ispuštanja putnika,

2) prevoz grupe lica do odredišta u odlasku i povratak praznog vozila i

3) putovanje praznog vozila u odredište i prevoz, odnosno povratak ranije prevezene grupe lica u povratku.

(3) Naizmjenični vanlinijski prevoz lica je:

1) prevoz prethodno organizovanih i poznatih grupa lica u više putovanja, sa istog mjesta polaska do istog odredišta,

2) prevoz prethodno prevezenih grupa lica iz odredišta u mjesta polaska, koji se vrši jednom od vožnji u povratku i

3) prevoz kod kojeg se prva vožnja u povratku i posljednja u polasku vrši praznim vozilom.

(4) Ugovoreni vanlinijski prevoz lica je prevoz radnika iz mjesta stanovanja na posao i sa posla, kao i učenika i studenata iz mjesta stanovanja do obrazovne ustanove i od obrazovne ustanove, sa posebnim identifikacionim voznim ispravama (nedjeljna, mjesečna, godišnja i sl.), koji se obavlja na osnovu pismenog ugovora i spiska putnika i bez primanja drugih putnika.

(5) Nije dozvoljeno zaključivanje ugovora iz stava 4. ovog člana sa fizičkim licem koje ne obavlja registrovanu djelatnost prevoza putnika.

(6) Na vozilu kojim se vrši vanlinijski prevoz lica iz st. 2. i 3. ovog člana u donjem desnom uglu prednjeg vjetrobranskog stakla prevoznik je dužan da istakne tablu sa natpisom: „Vanlinijski prevoz“.

(7) Na vozilu kojim se vrši vanlinijski prevoz lica iz stava 4. ovog člana u donjem desnom uglu prednjeg vjetrobranskog stakla prevoznik je dužan da istakne tablu sa natpisom: „Ugovoreni prevoz“.

(8) Ministar donosi pravilnik kojim se propisuje obrazac, sadržaj i način popunjavanja identifikacione iskaznice.

Član 57.

(1) Prevoz lica i stvari za vlastite potrebe mogu vršiti pravna lica, preduzetnici i druge registrovane organizacije, kao i porodična poljoprivredna gazdinstva, vlastitim vozilom, pod uslovima propisanim ovim zakonom.

(2) Pravno lice i preduzetnik, koji obavlja prevoz za vlastite potrebe, u obavezi je da u rješenju o registraciji ima upisan razred djelatnosti prevoza lica ili stvari, u skladu sa klasifikacijom djelatnosti, a u zavisnosti kojom se vrstom prevoza bavi.

(3) Prevoz lica i stvari za vlastite potrebe može se vršiti i sa vozilom u lizing aranžmanu, na osnovu ugovora u pisanoj formi koji se obavezno nalazi u vozilu.

(4) Izuzetno od stava 2. ovog člana, preduzetnici kojima je odobren prevoz za vlastite potrebe, na osnovu ranijih propisa o prevozu u drumskom saobraćaju, nisu dužni da u rješenjima o registraciji preduzetnika imaju upisane razrede djelatnosti prevoza lica ili stvari, u skladu sa klasifikacijom djelatnosti, a u zavisnosti kojom se vrstom prevoza bave.

(5) Odobrenja za prevoz za vlastite potrebe iz stava 4. ovog člana važe do prestanka rada preduzetnika ili upisa razreda djelatnosti prevoza lica ili stvari, u skladu sa klasifikacijom djelatnosti, u rješenje o registraciji preduzetnika, odnosno registar preduzetnika.

Član 59.

(1) Prevoz lica za vlastite potrebe podrazumijeva prevoz koji vrše:

1) hoteli, moteli i odmarališta u vršenju prevoza lica koja su korisnici ugostiteljskih i turističkih aranžmana prevoznika, bez usputnog primanja i prevoza drugih lica,

2) kompanije ili agencije u vazдушnom saobraćaju ako vrše prevoz lica od aerodroma do grada i obrnuto,

3) zdravstvene ustanove u prevozu bolesnika i zdravstvenih radnika,

4) kulturna, prosvjetna, sportska društva i druge ustanove u vršenju prevoza učenika, studenata, nastavnog osoblja, štíćenika, odnosno članova društava,

5) pravna lica i preduzetnici u vršenju prevoza na odmor i rekreaciju svojih zaposlenih radnika i njihovih porodica, bez usputnog primanja i prevoza drugih lica i

6) pravna lica i preduzetnici koji prevoze svoje zaposlene radnike na posao i sa posla bez usputnog primanja i prevoza drugih lica.

(2) U donjem desnom uglu vjetrobranskog stakla prevoznik iz stava 1. ovog člana je obavezan da istakne tablu sa natpisom: „Prevoz za vlastite potrebe“.

(3) Prevoz lica za vlastite potrebe vrši se vozilom M2 kategorije koje, osim sjedišta za vozača, ima više od osam sjedišta i čija najveća dopuštena masa nije veća od pet tona.

GLAVA IVa.

PRAVA PUTNIKA U JAVNOM PREVOZU LICA

Član 61a.

Osnovna prava putnika u javnom linijskom prevozu lica su:

1) nediskriminacija putnika u vezi sa uslovima prevoza koje pruža prevoznik,

2) prava putnika u slučaju saobraćajne nezgode sa poginulim licima ili saobraćajne nezgode sa povrijeđenim licima ili gubitka ili oštećenja prtljaga,

3) nediskriminacija i obavezna pomoć licima sa invaliditetom i licima smanjene pokretljivosti,

4) prava putnika u slučaju otkazivanja ili kašnjenja prevoza,

5) pravo na minimalne informacije koje je obavezno obezbijediti putnicima,

6) pravo na postupanje po pritužbama putnika.

Član 61b.

(1) Prevoznik je obavezan da pod jednakim uslovima pruža usluge svim korisnicima usluga prevoza.

(2) Prevoznik ne može obaveze iz stava 1. ovog člana ograničiti, umanjiti ili onemogućiti njihovo ostvarivanje, kao ni ugovorom o prevozu ugovoriti manji obim prava putnika.

(3) Prevoznik može ponuditi uslove prevoza koji su za putnike povoljniji od uslova propisanih ovim zakonom.

1. Prava putnika u slučaju smrti ili povreda i gubitka ili oštećenja prtljaga

Član 61v.

(1) Putnici, u skladu sa propisima iz oblasti obaveznog osiguranja u saobraćaju, imaju pravo na naknadu štete koja je nastala u toku prevoza za trajni gubitak opšte radne sposobnosti (invaliditeta) ili za privremenu spriječenost za rad i stvarnih i nužnih troškova liječenja, kao i za gubitak ili oštećenje prtljaga.

(2) U skladu sa propisima iz oblasti obaveznog osiguranja u saobraćaju, pravo na naknadu štete za slučaj smrti putnika koja je nastala u toku prevoza, a uključuje i opravdane pogrebne troškove, imaju lica koje je putnik izdržavao ili je bio obavezan da ih izdržava.

(3) U slučaju oštećenja invalidskih kolica, druge opreme za kretanje lica sa invaliditetom i lica smanjene pokretljivosti ili pomoćnih uređaja, iznos odštete je uvijek jednak trošku zamjene ili popravke izgubljene ili oštećene opreme.

(4) U slučaju saobraćajne nezgode prevoznik je obavezan obezbijediti razumnu i srazmjernu pomoć, s obzirom na neposredne praktične potrebe putnika nakon saobraćajne nezgode.

(5) Pomoć iz stava 4. ovog člana, ako je potrebna, može uključiti: smještaj, hranu, odjeću, prevoz i pružanje prve pomoći.

(6) Pružanje pomoći iz stava 4. ovog člana ne podrazumijeva priznanje odgovornosti prevoznika za saobraćajnu nezgodu.

(7) Prevoznik može ograničiti ukupne troškove smještaja na iznos najmanje do prosječne cijene za srednju kategoriju smještaja po noćenju, za svakog putnika, a za najviše dvije noći.

2. Prava lica sa invaliditetom i lica smanjene pokretljivosti

Član 61g.

(1) Prevoznik ne može odbiti ukrcati lice zbog invaliditeta ili smanjene pokretljivosti, odbiti rezervaciju, izdavanje ili drugačije obezbjeđivanje vozne karte i karte za prtljag.

(2) Zabranjeno je licima sa invaliditetom i licima smanjene pokretljivosti zaračunavati dodatne troškove za rezervaciju, izdavanje vozne karte i karte za prtljag.

(3) Izuzetno od stava 1. ovog člana, prevoznik može odbiti da ukrca lice zbog invaliditeta ili smanjene pokretljivosti, odbiti rezervaciju, izdavanje ili drugačije obezbijediti voznu kartu i kartu za prtljag u sljedećim slučajevima:

1) zbog nemogućnosti ispunjenja uslova bezbjednosti utvrđenih međunarodnim pravom, standardima i propisima u oblasti drumskog saobraćaja ili nemogućnosti ispunjenja zdravstvenih i uslova bezbjednosti, koji su utvrđeni propisima iz oblasti zdravstvene zaštite,

2) ako konstrukcija vozila ili infrastrukture, uključujući autobuske stanice i autobuska stajališta, fizički ne omogućava bezbjedan i operativno izvodljiv ulazak i izlazak ili prevoz lica sa invaliditetom i lica smanjene pokretljivosti.

(4) Prevoznik koji ne prihvati rezervaciju, ne izda ili drugačije ne obezbijedi voznu kartu i kartu za prtljag ili odbije ukrcati lice iz razloga propisanih stavom 3. ovog člana, obavezan je da obavijesti to lice o bilo kojoj prihvatljivoj alternativnoj usluzi koju pruža prevoznik.

(5) Ako prevoznik licu sa invaliditetom ili licu smanjene pokretljivosti ne prihvati rezervaciju, ne izda ili drugačije ne obezbijedi voznu kartu i kartu za prtljag ili odbije ukrcati lice iz razloga propisanih stavom 3. ovog člana, to lice može zahtijevati da ga prati drugo lice (u daljem tekstu: pratilac), koje sam izabere, a koje može licu sa invaliditetom ili licu smanjene pokretljivosti pružiti potrebnu odgovarajuću pomoć.

(6) Prevoznik je obavezan obezbijediti besplatnu voznu kartu i kartu za prtljag pratioocu iz stava 5. ovog člana, a ukoliko je moguće, i sjedište uz lice sa invaliditetom ili uz lice smanjene pokretljivosti.

(7) Ako se licu sa invaliditetom ili licu smanjene pokretljivosti koje posjeduje rezervaciju ili voznu kartu i kartu za prtljag, a koje ispunjava i druge uslove propisane ovim zakonom, ne dozvoli ulazak u autobus zbog njegove invalidnosti ili smanjene pokretljivosti, to lice i njegov pratilac iz stava 5. ovog člana mogu birati između:

1) prava na povrat sredstava i, po potrebi, besplatan povratni prevoz do početnog mjesta polaska, kako je utvrđeno ugovorom o prevozu, ili

2) nastavka ili preusmjeravanja putovanja odgovarajućim alternativnim prevozom do odredišnog mjesta utvrđenog u ugovoru o prevozu, ako je to izvodljivo.

Član 61d.

(1) Prevoznici i autobuske stanice, u saradnji sa predstavnicima organizacija ili udruženja lica sa invaliditetom ili lica smanjene pokretljivosti, mogu po potrebi uspostaviti ili imati uspostavljene nediskriminirajuće uslove pristupa objektima i prevoznim sredstvima u prevozu lica sa invaliditetom ili lica smanjene pokretljivosti posredstvom tih organizacija ili udruženja.

(2) Prevoznici i autobuske stanice su obavezni da javno objavljuju uslove pristupa iz stava 1. ovog člana u materijalnom obliku ili na svojoj internet stranici, uključujući i tekst međunarodnog prava, propisa u Bosni i Hercegovini u oblasti drumskog saobraćaja i propisa iz oblasti zdravstvene zaštite, na kojima se zasnivaju nediskriminirajući uslovi, na najmanje jednom od jezika u službenoj upotrebi u Republici Srpskoj, te na dva strana jezika.

(3) Informacije o uslovima pristupa iz stava 2. ovog člana se na zahtjev putnika dostavljaju u materijalnom obliku.

(4) Prevoznici su obavezni obezbijediti da sve odgovarajuće opšte informacije o putovanju i uslovima prevoza budu dostupne u odgovarajućim oblicima za lica sa invaliditetom ili za lica smanjene pokretljivosti, a ukoliko je to moguće, i elektronskim putem.

Član 61d.

(1) Prevoznici i autobuske stanice su obavezni da saraduju da bi obezbijedili pomoć licima sa invaliditetom ili licima smanjene pokretljivosti na autobuskoj stanici i u autobusu, i to pod sljedećim uslovima:

1) da su prevoznici, odnosno autobuske stanice obaviješteni pismenim putem o potrebi za ovom vrstom pomoći najmanje 36 časova prije nego što je licu potrebna pomoć,

2) da je lice prisutno na označenom mjestu:

1. u vrijeme koje unaprijed odredi prevoznik, a koje može biti najviše do 60 minuta prije propisanog vremena polaska, izuzev ako se prevoznik i putnik dogovore o kraćem vremenu, ili

2. ako vrijeme polaska nije propisano, najkasnije 30 minuta prije objavljenog vremena polaska.

(2) Pomoć koja se može pružiti na autobuskoj stanici licima sa invaliditetom ili licima smanjene pokretljivosti odnosi se na to da:

1) lice saopšti svoj dolazak na autobusku stanicu i zatraži pomoć na za to označenim mjestima,

2) se kreće od označenog mjesta do šaltera za prijavu putnika, čekaonice i područja za izlazak,

3) se ukrca u vozilo uz pomoć lifta, invalidskih kolica ili drugi za to pogodan način,

4) utovare svoj prtljag,

5) preuzmu svoj prtljag,

6) izađu iz vozila,

7) unesu dozvoljenog psa vodiča u autobus,

8) dođu do sjedišta u autobusu.

(3) Pomoć koja se može pružiti u autobusu licima sa invaliditetom ili licima smanjene pokretljivosti odnosi se na to da se:

1) na zahtjev putnika pruži osnovna informacija o putovanju u materijalnom ili elektronskom obliku,

2) omogući ulazak, odnosno izlazak tokom pauza za vrijeme putovanja.

(4) Pomoć iz st. 2. i 3. ovog člana se pruža bez naknade.

(5) Lice sa invaliditetom ili lice smanjene pokretljivosti u toku rezervacije ili prije kupovine vozne karte i karte za prtljag obavještava prevoznika, odnosno autobusku stanicu o posebnim potrebama u vezi sa sjedenjem.

(6) Prevoznik i autobuska stanica su obavezni da obezbijede prijem obavještenja iz stava 5. ovog člana u materijalnom ili elektronskom obliku.

(7) Ako lice sa invaliditetom ili lice smanjene pokretljivosti ne dostavi obavještenje u skladu sa stavom 1. tačka 1) ovog člana, prevoznik i autobuska stanica su obavezni preduzeti sve radnje kojima bi se obezbijedila pomoć licu sa invaliditetom ili licu smanjene pokretljivosti koje ima kupljenu voznu kartu da bezbjedno uđe u autobus, presjedne iz autobusa u autobus ili iz njega izađe.

(8) Autobuska stanica je obavezna odrediti mjesto na kojem lica sa invaliditetom ili lica smanjene pokretljivosti mogu prijaviti svoj dolazak i zatražiti pomoć.

(9) Mjesto iz stava 8. ovog člana je jasno označeno, te u materijalnom ili elektronskom obliku pruža osnovne informacije o autobuskoj stanici i uslugama koje pruža.

(10) Putnik ima pravo na povrat sredstava iz člana 61g. stav 7. tačka 1) i u slučaju kada nije obaviješten u skladu sa stavom 1. tačka 1) ovog člana.

(11) Ako prevoznik odbije prevoz u slučajevima iz člana 61g. stav 3, obavezan je pismenim putem, u roku od pet radnih dana od dana prijema zahtjeva, obavijestiti lice sa invaliditetom ili lice smanjene pokretljivosti o razlozima za njegovo odbijanje.

Član 61e.

(1) Prevoznik i autobuska stanica snose odgovornost ako su prouzrokovali gubitak ili oštećenje invalidskih kolica, druge opreme za kretanje lica sa invaliditetom i lica smanjene pokretljivosti ili pomoćnih uređaja.

(2) Odštetu za gubitak ili oštećenje iz stava 1. ovog člana obavezno isplaćuje prevoznik ili autobuska stanica, koji su odgovorni za navedeni gubitak ili oštećenje.

(3) Odšteta iz stava 2. ovog člana isplaćuje se u visini troška zamjene ili popravke izgubljene, odnosno oštećene opreme ili uređaja.

(4) Ako je to potrebno, prevoznik ili autobuska stanica obavezno obezbjeđuju privremenu zamjensku opremu ili uređaje.

(5) Zamjenska oprema ili uređaji iz stava 4. ovog člana obavezno imaju tehničke i funkcionalne karakteristike slične onima koje su imala izgubljena ili oštećena oprema ili uređaji.

3. Prava putnika u slučaju kašnjenja ili otkazivanja

Član 61ž.

(1) Prevoznik je obavezan, ako opravdano očekuje da će linijski prevoz lica, iz razloga na koje nije mogao uticati, biti otkazan ili kasniti u polasku sa autobuske stanice više od 120 minuta, odnosno u slučaju prevelikog broja rezervacija, putniku bez odgađanja ponuditi sljedeće:

1) nastavak ili preusmjeravanje putovanja do krajnjeg odredišta u što kraćem roku, bez dodatnih troškova i pod istim uslovima prevoza, kako je navedeno u zaključenom ugovoru o prevozu (vozna karta i karta za prtljag) ili

2) nadoknadu u visini cijene vozne karte i, ako je to moguće, što ranije obezbijediti uslugu besplatnog povratka autobusom do najbliže autobuske stanice.

(2) Ako prevoznik ne postupi u skladu sa stavom 1. ovog člana, putnik ima pravo na nadoknadu štete u iznosu 50% od cijene vozne karte i 50% od karte za prtljag, uz povrat uplaćenih sredstava u visini cijene vozne karte.

(3) Prevoznik je obavezan naknadu štete iz stava 2. ovog člana uplatiti u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva putnika koji je pretrpio štetu.

(4) Ako u toku putovanja dođe do kvara autobusa, prevoznik je obavezan obezbijediti nastavak putovanja drugim autobusom od mjesta gdje se nalazi neispravan autobus ili prevoz od mjesta gdje se nalazi neispravan autobus do najbliže autobuske stanice od koje se može nastaviti putovanje.

(5) Ako je linijski prevoz lica otkazan ili kasni u polasku sa autobuske stanice više od 120 minuta, putnici imaju pravo na nastavak putovanja ili preusmjeravanje putovanja ili nadoknadu iz stava 2. ovog člana.

(6) Nadoknadu iz stava 1. tačka 2) ovog člana i stava 5. ovog člana prevoznik je obavezan uplatiti u roku od 14 dana od dana podnošenja zahtjeva putnika koji je pretrpio štetu.

(7) Isplata se vrši u novcu, osim ako putnik ne prihvati drugi oblik povrata sredstava.

Član 61z.

(1) U slučaju otkazivanja ili kašnjenja linijskog prevoza lica u polasku sa autobuske stanice, prevoznik i autobuska stanica obavezni su da o tome obavijeste

putnike u najkraćem roku, a najkasnije 30 minuta nakon planiranog vremena polaska, kao i o procijenjenom vremenu polaska, kada ta informacija bude dostupna.

(2) Ako putnici radi otkazivanja ili kašnjenja propuste povezani prevoz prema redu vožnje, prevoznik ili autobuska stanica obavezni su da putnike obavijeste o alternativnim vrstama prevoza.

(3) Prevoznik ili autobuska stanica su obavezni obezbijediti da lica sa invaliditetom i lica smanjene pokretljivosti prime potrebne informacije iz st. 1. i 2. ovog člana u materijalnom ili elektronskom obliku.

(4) Ako je tehnički izvodljivo, traženi podaci u skladu sa st. 1. i 2. ovog člana svim putnicima se obezbjeđuju i putem elektronskih sredstava informisanja i sredstava javnog informisanja.

Član 61i.

(1) Prevoznik je obavezan da za putovanje koje je planirano u trajanju dužem od tri časa, u slučaju otkazivanja ili kašnjenja polaska iz autobuske stanice za više od 90 minuta, putnicima besplatno obezbijedi:

1) obrok ili osvježavajuća pića primjerena vremenu čekanja, odnosno kašnjenja, tako da su dostupni u autobusu ili autobuskoj stanici,

2) u slučaju kada je potrebno prenočiti, hotelsku sobu ili drugi smještaj, kao i prevoz između autobuske stanice i mjesta smještaja.

(2) Prevoznik može ograničiti ukupan trošak smještaja iz stava 1. tačka 2) ovog člana na iznos najmanje do prosječne cijene za srednju kategoriju smještaja po noćenju, za svakog putnika, a za najviše dvije noći.

(3) Prevoznik je obavezan da pri primjeni st. 1. i 2. ovog člana posebnu pažnju posveti potrebama lica sa invaliditetom i lica smanjene pokretljivosti, te njihovim pratiocima.

(4) Prevoznik je oslobođen izvršavanja obaveza iz st. 1. i 2. ovog člana u slučaju da su uzroci za otkazivanje ili kašnjenje polaska iz autobuske stanice vremenski uslovi ili elementarna nepogoda koja ugrožava bezbjedno odvijanje linijskog prevoza lica.

4. Prava putnika na informacije i prigovore

Član 61j.

(1) Prevoznik i autobuska stanica su obavezni tokom putovanja, u okviru svog djelokruga rada, putnicima obezbijediti odgovarajuće informacije.

(2) Ako je tehnički izvodljivo, informacije iz stava 1. ovog člana se na zahtjev obezbjeđuju i putem elektronskih sredstava informisanja i sredstava javnog informisanja.

(3) Prevoznik i autobuska stanica su obavezni putnicima, u okviru svog djelokruga rada, obezbijediti odgovarajuće i razumljive informacije o njihovim pravima najkasnije do odlaska iz autobuske stanice.

(4) Informacije iz stava 3. ovog člana obavezno sadrže podatke za kontakt sa nadležnim organom koji rješava po prigovoru putnika, a dostupne su na autobuskoj stanici, kao i na internet stranici prevoznika i autobuske stanice.

(5) U slučaju da je došlo do povrede prava putnika po bilo kom osnovu, izuzimajući član 61v. st. 1 i 2. ovog zakona, putnik je dužan podnijeti prigovor prevozniku u roku od 90 dana od dana okončanja prevoza ili dana kada je trebao biti obavljen.

(6) Prevoznik je obavezan da u roku od mjesec dana od dana prijema prigovora obavijesti putnika da li je njegov prigovor prihvaćen, odbijen ili je i dalje u postupku razmatranja.

(7) Prevoznik je obavezan da u roku od tri mjeseca od dana prijema prigovora dostavi konačni odgovor.

(8) Ukoliko prevoznik nije riješio prigovor u skladu sa st. 6. i 7. ovog člana ili ukoliko putnik nije zadovoljan načinom na koji je prigovor riješen, putnik ima pravo obratiti se nadležnom inspekcijskom organu.

(9) Nadležni inspekcijski organ je obavezan da Ministarstvu dostavi informacije o podnesenim prigovorima putnika i statusu prigovora, do 10. u tekućem mjesecu za prethodni kvartal.

Član 61k.

(1) Odredbe čl. 61a. do 61j. ovog zakona primjenjuju se na putnike u javnom linijskom prevozu čija je udaljenost putovanja duža od 250 km, a kada se mjesto ukrcavanja ili iskrcavanja putnika nalazi na teritoriji Republike Srpske.

(2) Odredbe čl. 61b, 61v, člana 61g. st. 1, 2. i 3, čl. 61e. i 61j. ovog zakona primjenjuju se na putnike u javnom linijskom prevozu čija je udaljenost putovanja kraća od 250 km, a kada se mjesto ukrcavanja ili iskrcavanja putnika nalazi na teritoriji Republike Srpske.

(3) Odredbe čl. 61v, 61d, člana 61d. st. 1, 2, 3. i 4, kao i člana 61e. primjenjuju se na putnike u javnom vanlinijskom prevozu bez obzira na dužinu putovanja, a kada se mjesto ukrcavanja ili iskrcavanja putnika nalazi na teritoriji Republike Srpske.

Član 62a.

(1) Ministarstvo je obavezno da uvede sistem ocjene rizika za prevoznike (u daljem tekstu: Sistem ocjene rizika).

(2) Sistem ocjene rizika zasniva se na broju i težini povreda odredaba ovog zakona i propisa iz oblasti radnog zakonodavstva u drumskom saobraćaju koje je pojedini prevoznik počinio, te na informacijama o saobraćajnim prekršajima pribavljenim u saradnji s nadležnim organima u Bosni i Hercegovini, kao i nadležnim organima stranih država.

(3) Sistem ocjene rizika sastoji se od tri kategorije povreda:

- 1) vrlo teška povreda,
- 2) teška povreda,
- 3) manja povreda.

(4) Ministar donosi pravilnik kojim se detaljnije uređuju sistem ocjene rizika za prevoznike, kategorije povreda prevoznika, period i obim kontrole prevoznika, kontrole na putu i kontrole u sjedištu prevoznika, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 64.

(1) U vršenju poslova inspekcijskog nadzora iz člana 63. ovog zakona saobraćajni inspektor, pored ovlaštenja propisanih zakonom kojim se uređuje oblast inspekcija, ima pravo i dužnost da:

- 1) naloži:

1. prevozniku usklađivanje svog poslovanja sa propisanim uslovima za obavljanje djelatnosti,

2. autobuskoj stanici ili terminalu usklađivanje svog poslovanja sa propisanim uslovima za obavljanje djelatnosti,

3. vršenje redovnih i vanrednih tehničkih pregleda vozila,

4. uredno održavanje reda vožnje,

5. obavljanje poslova osoblja autobuskih stanica i terminala u skladu sa zakonom,

6. obavljanje poslova vozača i člana posade vozila na propisan način,

7. upućivanje vozila na vanredni tehnički pregled u skladu sa ovim zakonom, propisima donesenim na osnovu njega i propisima iz bezbjednosti saobraćaja,

8. upućivanje vozača i člana posade vozila na vanredni zdravstveni pregled u skladu sa ovim zakonom i propisima o bezbjednosti saobraćaja,

9. jedinici lokalne samouprave donošenje propisa iz čl. 3, 45. i 51. ovog zakona,

10. jedinici lokalne samouprave izdavanje rješenja o odobrenju djelatnosti prevoza, licenci taksi prevoznika, legitimacija za vozače, kao i vođenje registra redova vožnje u skladu sa zakonom,

11. jedinici lokalne samouprave poništavanje ili ukidanje izdatog rješenja o odobrenju djelatnosti prevoza, licenci prevoznika, legitimaciji za vozače,

12. jedinici lokalne samouprave, odnosno privrednoj komori sprovođenje ili poništavanje ili ponavljanje postupka usklađivanja i registracije redova vožnje na način utvrđen zakonskim i podzakonskim propisima;

2) zabrani:

1. vršenje prevoza suprotno odredbama ovog zakona,

2. korišćenje vozila koje ne ispunjava propisane uslove za vršenje zatečene vrste prevoza,

3. obavljanje tehničkog pregleda vozila stanicama za tehnički pregled vozila, na period od 15 do 45 radnih dana, ako zaposleno lice vrši pregled vozila suprotno ovom zakonu i propisima o bezbjednosti saobraćaja na putevima i ako se ne izvrši rješenje inspektora iz stava 1. tačka 1) podtačka 3. ovog člana, a u ponovljenom slučaju na period od 46 do 90 radnih dana,

4. obavljanje tehničkog pregleda vozila stanicama tehničkog pregleda vozila, na period od 180 radnih dana, nakon prethodno dva puta izrečene mjere zabrana obavljanja tehničkog pregleda vozila, u prethodne dvije godine, uz obavezu dostavljanja prijedloga za ukidanje odobrenja nadležnom organu, koji je stanici za tehnički pregled vozila izdao odobrenje za vršenje tehničkih pregleda vozila,

5. naplaćivanje usluga autobuske stanice i terminala ako ne ispunjavaju propisane uslove,

6. upravljanje vozilom ako vozač ili član posade ne ispunjava uslove propisane ovim zakonom i propisima o bezbjednosti saobraćaja;

3) isključi vozilo iz saobraćaja:

1. na period do 30 dana ako se vozilo koristi u okolnostima obavljanja nelegalne djelatnosti prevoza ili ako se djelatnost prevoza obavlja suprotno zakonskim propisima, pri čemu se ugrožava javni interes, interes trećih lica ili bezbjednost putnika i drugih učesnika u saobraćaju,

2. na period do otklanjanja nedostataka ako se prevoz vrši neregistrovanim ili tehnički neispravnim vozilom, odnosno vozilom kod kojeg nije izvršen tehnički pregled ili u kojem se ne nalazi važeći izvod iz licence ili ako vozilom upravlja lice koje ne ispunjava uslove propisane ovim zakonom,

3. na period do 60 dana ako se radi o ponovljenom slučaju korišćenja vozila iz stava 1. tačke 3) podtačke 1. ovog člana.

(2) Vozilo se isključuje iz saobraćaja privremenim oduzimanjem potvrde o registraciji ili saobraćajne dozvole, registarskih tablica vozila, bez obzira na državu registracije vozila, a kod taksi vozila i taksi oznaka.

(3) U slučaju da vlasnik ili korisnik vozila koje je isključeno iz saobraćaja na način propisan u stavu 2. ovog člana odbija da o njemu vodi brigu, Auto-moto savez Republike Srpske prevozi i deponuje vozilo na lokaciju koja je određena za deponovanje vozila.

(4) Troškove prevoza i deponovanja vozila iz stava 3. ovog člana snosi vlasnik ili korisnik vozila.

(5) U okviru preduzetih mjera iz stava 1. tačka 3) podt. 1, 2. i 3. i stava 2. ovog člana, nadležni organ je dužan da izda potvrdu o isključenju vozila iz saobraćaja, donese rješenje, a može i da izda nalog za upućivanje vozila na vanredni tehnički pregled i vozača ili člana posade na vanredni zdravstveni pregled.

(6) Žalba na rješenje inspektora izjavljuje se Ministarstvu u skladu sa Zakonom o upravnom postupku.

(7) Žalba na rješenje inspektora ne odgađa izvršenje rješenja.

(8) Ministar donosi pravilnik o sadržaju i obliku akta za upućivanje vozila na vanredni tehnički pregled, akta za upućivanje vozača na vanredni zdravstveni pregled i potvrde o isključenju vozila iz saobraćaja.

(9) Auto-moto savez Republike Srpske svojim aktima utvrđuje lokacije za deponovanje vozila i troškove prevoza i deponovanja vozila iz st. 3. i 4. ovog člana, uz prethodno pribavljenu saglasnost Ministarstva.

Član 65.

(1) Novčanom kaznom od 5.000 KM do 15.000 KM kazniće se za prekršaj prevoznik i drugo pravno lice koje:

1) vrši prevoz a ne ispunjava ili prestane da ispunjava opšte i posebne uslove za vršenje prevoza (član 6, član 7. stav 1, čl. 8, 9. i 10. i član 50. stav 3),

2) vrši prevoz vozilom koje nije tehnički pregledano (član 13),

3) vrši javni prevoz lica i stvari suprotno odredbama člana 14. stav 3. ovog zakona,

4) vrši prevoz koji je ovim zakonom zabranjen (član 17. st. 2, 3. i 4),

5) vrši prevoz na autobuskoj liniji za koju ne posjeduje registrovani red vožnje i cjenovnik usluga (član 18. stav 3),

6) vrši linijski prevoz lica zakupljenim vozilom ili ustupi vršenje linijskog prevoza drugom prevozniku (član 20. stav 3),

7) ne počne ili neuredno vrši linijski prevoz lica, obustavi vršenje linijskog prevoza lica (član 21),

8) prevozi lica suprotno odredbama člana 35. ovog zakona,

9) ne koristi ili nepropisno koristi usluge autobuskih stanica i terminala (član 36),

10) nepropisno vrši vanlinijski prevoz lica (čl. 47. i 48. i član 49. st. 1. do 4),

11) vrši prevoz za vlastite potrebe suprotno odredbama člana 57. i člana 58. st. 1. i 3, člana 59. stav 1. i člana 60. ovog zakona,

12) ne pruža pod jednakim uslovima svim korisnicima uslugu prevoza (član 61b. stav 1),

13) ne obezbijedi razumnu i srazmjernu pomoć iz člana 61v. stav 4. ovog zakona,

14) ne zaustavi vozilo i ne postupi po naređenju inspektora (član 63. stav 4).

(2) Za prekršaje iz stava 1. ovog člana, novčanom kaznom od 500 KM do 1.500 KM, kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu.

(3) Za prekršaje iz stava 1. ovog člana, osim za prekršaj iz stava 1. tačka 4) ovog člana, novčanom kaznom od 2.000 KM do 6.000 KM kazniće se preduzetnik koji vrši prevoz.

(4) Za prekršaje iz stava 1. tačka 4) ovog člana, novčanom kaznom od 3.000 KM do 9.000 KM, kazniće se preduzetnik koji vrši prevoz.

(5) Za prekršaje iz stava 1. tačka 1) ovog člana, novčanom kaznom od 2.000 KM do 6.000 KM, kazniće se fizičko lice koje vrši prevoz.

(6) Za prekršaje iz stava 1. tačka 4) ovog člana, novčanom kaznom od 3.000 KM do 9.000 KM, kazniće se fizičko lice koje vrši prevoz.

(7) Za prekršaje iz stava 1. t. 1), 2), 3), 7), 8), 9) 10), 11) i 14) ovog člana, novčanom kaznom od 150 KM do 450 KM, kazniće se i vozač, odnosno član posade vozila.

(8) Za prekršaj iz stava 1. tačka 1) ovog člana može se izreći zaštitna mjera oduzimanje vozila kojim je počinjen prekršaj u povratu.

(9) Za prekršaj iz stava 1. tačka 4) ovog člana obavezno će se izreći zaštitna mjera trajnog oduzimanja vozila kojim je počinjen prekršaj u povratu.

Član 66.

(1) Novčanom kaznom od 500 KM do 1.500 KM kazniće se za prekršaj prevoznik i drugo pravno lice koje:

1) vrši prevoz vozilom na kojem na propisan način nije ispisan naziv i sjedište prevoznika (član 7. stav 2),

2) ne posjeduje u vozilu dokaz iz člana 8. st. 6. i 7. ovog zakona,

3) u vozilu kojim vrši prevoz nema original potvrdu o registraciji vozila, potvrdu o izvršenom redovnom tehničkom pregledu, izvod iz licence, legitimaciju za vozača i putni nalog (član 12. stav 1),

4) odbije da primi na prevoz lica i stvari (član 16. st. 1. i 3) i vrši prevoz suprotno članu 16. stav 2. ovog zakona,

5) vrši linijski prevoz lica a u vozilu se ne nalaze original ili ovjerena kopija reda vožnje i cjenovnik usluga (član 18. stav 9),

6) vrši prevoz lica bez propisno istaknute table (član 22. stav 1, član 49. stav 5. i član 59. stav 2),

7) kao član posade autobusa nije propisno odjeven i nema istaknutu identifikacionu oznaku (član 22. stav 2),

8) ne izda ili nepropisno izda putniku voznu kartu (član 23),

9) nepropisno odloži prtljag ili ne istakne kartu na prtljag (član 24),

10) ne dostavi autobuskim stanicama, odnosno terminalima i prodajnim mjestima, u propisanom roku, redove vožnje i cjenovnike usluga (član 28. stav 2),

11) ne postupi u skladu sa članom 33. stav 3. ovog zakona,

12) ne obezbijedi prodaju vozni karata, registrovani red vožnje i cjenovnik usluga autobuskim stanicama ili terminalima (član 40. stav 1) i ako nije ugovorom regulisao međusobna prava i obaveze sa autobuskim stanicama i terminalima (član 41),

13) ne prijavi postavljanje autobusa na peron, ili ne ovjeri nalog u autobuskoj stanici, odnosno terminalu (član 43. stav 1),

14) vrši taksi prevoz suprotno čl. 50, 52, 53. i 55. ovog zakona,

15) vrši javni prevoz stvari suprotno odredbama člana 56. ovog zakona,

16) prevozi lica za vlastite potrebe suprotno odredbama člana 58. stav 2. i člana 61. ovog zakona,

17) ne posjeduje u vozilu dokaz iz člana 60. st. 3. i 4. ovog zakona,

18) u vozilu kojim se vrši prevoz ne posjeduje propisana dokumenta i isprave (član 12. stav 5),

19) ne počne ili obustavi vršenje linijskog prevoza lica (član 21),

20) ne dostavi izvještaje u propisanom roku (član 42. stav 5),

21) postupi suprotno odredbama čl. 61g. i 61d. ovog zakona,

22) ne pruži pomoć licima sa invaliditetom ili licima smanjene pokretljivosti (član 61d),

23) postupi suprotno odredbama čl. 61ž, 61z. i 61i. ovog zakona,

24) ne obezbijedi odgovarajuće informacije putnicima (član 61j. st. 1. i 3),

25) ne postupi u skladu sa članom 61j. st. 6. i 7. ovog zakona.

(2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana, novčanom kaznom od 100 KM do 300 KM kazniće se odgovorno lice u pravnom licu.

(3) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana, novčanom kaznom od 400 KM do 1.200 KM kazniće se preduzetnik koji vrši prevoz.

(4) Za prekršaj iz stava 1. t. 2) do 8) i t. 12) do 17) ovog člana, novčanom kaznom od 50 KM do 150 KM kazniće se vozač, odnosno član posade vozila.

Član 73.

(1) Ministar će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, donijeti:

1) Pravilnik o stručnom osposobljavanju vozača, uslovima i postupku izdavanja legitimacije za vozača motornog vozila (član 8. **stav 15**),

2) Pravilnik o uslovima i postupku izdavanja licence prevoznika, izvoda iz licence i način označavanja vozila (član 9. **stav 7**),

3) Pravilnik o obrascu, sadržaju i način popunjavanja putnog naloga (član 12. stav 4),

4) Pravilnik o načinu vršenja poslova i zadataka članova posade motornih vozila (član 16. stav 4),

5) Pravilnik o kriterijumima, načinu i postupku usklađivanja i registracije redova vožnje (član 19. stav 4),

6) Pravilnik o sadržaju obrasca izvještaja o obavljenom linijskom prevozu (član 33. stav 5),

7) Pravilnik o uslovima za rad i kategorizaciju autobuskih stanica i terminala (član 37. stav 3),

8) Pravilnik o sadržaju i obrascu saobraćajnog dnevnika (član 44. stav 2),

9) Pravilnik o putnom listu sa spiskom putnika (član 48. stav 3),

10) Pravilnik o obrascu, sadržaju i načinu popunjavanja identifikacione iskaznice (član 49. stav 6) i

11) Pravilnik o obrascu akta za upućivanje vozila na vanredni tehnički pregled, akta za upućivanje vozača na vanredni zdravstveni pregled i obrascu potvrde o isključenju vozila iz saobraćaja (član 64. stav 6).

(2) Jedinica lokalne samouprave će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti propise iz čl. 3, 45. i 51. i član 60. stav 6. ovog zakona.

(3) Do donošenja propisa iz stava 1. ovog člana primjenjivaće se propisi koji su važili na dan stupanja na snagu ovog zakona, ako sa njim nisu u suprotnosti.